Esra-www.cepforum.com

Ahmet Ümit Ninatta'nın Bileziği

Antep'ten arkadaşlarım Coşkun Özdemir'e, Mustafa Alagöz'e, Halil Sanağ'a, Halil Gelgeç'e, Hanifı Gelgeç'e, Adil Yalçın'a, Bülent Yıldız ve Oktay Okukçu'ya en derin sevgilerimle...

Tesekkür

Ninatta'nın Bileziği'ni yazarken, her kitabımda olduğu gibi benden yardımlarını esirgemeyen sevgili arkadaşlarım Burçak Özlüdil'e, Figen Bitirim'e, Kemal Koçak'a, Erhan Çekiç'e, Özlem Çekiç'e; başta Prof. Dr. Belkıs Dinçol ve Prof. Dr. Ali Dinçol, Meltem Doğan Alparslan, Metin Alparslan olmak üzere Türk Eski Çağ Bilimleri Enstitüsü'nün tüm çalışanlarına; Pi Film'den Ceyda Tufan'a ve Onur Eryeşil'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

birinci tablet

Hoş geldin, ey, uzak yolların yolcusu, ey, güzel haberlerin müjdecisi, ey omuzlarında yılların bilge yorgunluğunu, gözlerinde bilinmezin heyecanını taşıyan kişi, yaşlı ülkeme, Hattilerin bin Tanrılı toprağına, güzel Hattuşa'ya hoş geldin... Hastalanmış mutluluğa, uzun ömürlü kedere, sona erdireceğin yasıma hoş geldin. Öksüz sokaklara, kimsesiz meydanlara, boynu bükük evime, hoş geldin. Seni bekliyordum. uzun geceler, uzun günler boyunca, neşeli baharlar, doygun yazlar, yorgun sonbaharlar, kavruk kışlar boyunca, uzun, çok uzun yıllar boyunca. Hoş geldin. Kaç savaş geçti bu topraklardan, kaç talan, kaç kral çıktı tahta, kaç kral hükmedemez oldu, kaç insan öldü, kaç insan doğdu, kaç ihanet, kaç aşk, kaç bayram, kaç ayin, kaç hasat, kaç düğün yaşandı. Seni bekliyordum,

Tanrılar bizi, Kadeş'te yeryüzünün en korkunç lanetiyle, savaşla cezalandırmadan.
Seni bekliyordum,
Tanrılar Kadeş'te ölümü ülkeme yoldaş kılmadan.
Seni bekliyordum,
Kadeş'te yeryüzünün en büyük savaşı henüz başlamadan.
Seni bekliyordum,
biricik aşkım Nuvanza, Kadeş'e gitmeden.
Seni bekliyordum,
yiğit Nuvanza Kadeş toprağında kaybolmadan.
Seni bekliyordum,
yas, ihtiyar kadınların yüzlerini gözyaşlarıyla yıkamadan;

ölüm, genç gelinlerin saçlarını zamansız ağartmadan, savaş, çocukların oyunlarına koyu bir bulut gibi çökmeden. Seni bekliyordum, Kral Muvatalli daha savaş emrini vermeden. Hattuşa boşaltılmadan, Mısır Kralı Ramses, Kadeş üzerine yürümeden, askerlerin genç bedenleri savaş meydanında çürümeden. Seni bekliyordum, kim olduğunu bilmeden, ama sana verilen görevi yapacağını adım gibi bilerek. Seni bekliyordum, kim olduğunu merak bile etmeden, ama senden emin olarak. Seni bekliyordum, binlerce yıllık özlemimi dindirmen için. Seni bekliyordum, Yarım kalmış şarkımı tamamlaman için. Seni bekliyordum, biricik aşkım, yiğit Nuvanza ile ruhlarımızı buluşturman için. Seni bekliyordum, bana yardım etmen için. Seni bekliyordum, Tannlara duyduğum inancı yitirmemek için. Seni bekliyordum, kendimi, Kral Tabama soyundan gelen atalarımı, bir zamanlar Ay Tanrıçası'yla eş tutulan güzelliğimi, kendi adımı, Ninatta'yı unutmamak için. Hoş geldin... Biliyorum ki, duydukların aklını karıştıracak, biliyorum ki, gözlerin gördüklerine inanamayacak. Sakın şaşırma, sakın yolundan dönme. Beni, karanlıkta gördüğün boş bir suret sanma sakın. Ben, Panku meclisinin üyesi soylu Maruvaş'ın kızı, yiğit komutan Nuvanza'nın bahtsız kadını Ninatta'yım. Seni bekliyordum. çünkü soylu Nuvanza Kadeş'e doğru yola çıkmadan önce, savaşın ortasında kayıplara karışmadan önce, senin geleceğini söyledi. Seni bekliyordum, çünkü bunu bana soylu Nuvanza söyledi. çünkü Nuvanza bunu Göğün Güneş Tanrısı'ndan duydu. Seni bekliyordum, çünkü, bunu uykumda bana, Hâkimem Arinna'nın Güneş Tanrıçası da söyledi. Göğün Güneş Tanrısı'nın ağzıyla konuşan yiğit Nuvanza ve Hâkimem Arinna'nın Güneş Tanrıçası bana dedi ki: Seni mutluluğa kavuşturacak kişi, yılların ötesinden gelecek. O. zamanın büyüsüyle yabancı bir ülkeye dönüşmüş olan bu toprakların insanı olacak. O. büyük savaşların içinden gelmiş biri olacak. O. derin acıların, çığ gibi büyüyen kederlerin, sel gibi akan gözyaşlarının içinden gelen biri olacak. O gelecek ve yazdıklarını okuyacak. O gelecek ve seni anlayacak. O gelecek ve senin üzerindeki laneti kaldıracak. O gelecek ve seni, soylu Nuvanza'ya kavuşturacak. Ona, Göğün Güneş Tanrısı'nın ve Arinna'nın Güneş Tanrıçası'nın izniyle, yiğit Nuvanza'nın yaptırdığı on iki bilezik halkasını anlat.

Ona de ki:
O bilezikler ki, sadece ilki bendedir.
Diğerlerinin her biri ayrı bir şehirde,
ayrı bir yerde gömülüdür.
Ona de ki:
Sen, o şehirlere git.
Sen, o bilezikleri topla.

Ona de ki: Her bilezikte bir sonraki bileziğin nerede olduğu yazılıdır. Ona de ki: Sen o bilezikleri toparlarsan, benim biricik sevgilim, güçlü erkeğim, Yiğit Nuvanza bana geri dönecek. Ona de ki: Bunlar benim değil, Tanrılann dileğidir. Tanrılann dileğini yerine getirmek; kurumuş tarlaya su vermek kadar güzel, aç bir insanı doyurmak kadar iyi, sevgiliyle diz dize oturmak kadar mutluluk vericidir. Ona de ki; Tanrıların dileklerini yerine getirmemek; tarlayı kurutmak, yoksulu aç bırakmak, sevgiliye sırtını dönmek kadar kötüdür. Eğer sen sevgiliye sırtını dönersen, Tanrılar da sana sırtını döner. ve seni lanetler içinde bırakırlar. Ona de ki: Sen, beni yiğit Nuvanza'ya kavuştur, ben de sana mutlu bir ömür dileyeyim. Çünkü âşıkların dileği kabul olur.

ikinci tablet

Ey, bilmediğim bir çağın içinden gelen kişi. Ey. binlerce yıldır beni pençesinde inleten, bu büyük laneti kaldırmak için, tanımadığım ülkelerin, kentlerin içinden gelen kişi. Sen artık benim ailemden birisin. Sen benim öz kardeşim, hiç doğmamış çocuğum gibisin. Madem ki Ninatta'nın sözlerine inandın, onun yazdıklarını okumayı sürdürdün. Madem ki onun acısını dindirmeye karar verdin, madem ki şefkatli yardım elini uzattın, artık olanları bilmeye hakkın var. Ninatta'nın yaşadıklarını, Kral Muvatalli ve Kral Hattuşili devrinde, Bin Tanrılı Hatti ülkesinde neler olduğunu öğreneceksin, merakım gidereceksin. Mısır Kralı Ramses'in tutkusunu öğreneceksin, merakını gidereceksin. Ninatta'nın Nuvanza'ya duyduğu büyük aşkı, başımıza gelen belaları, istemeden söndürdüğümüz yaşamları, bizi lanetlerle ayırmaya çalışan zalim Tanrıları öğreneceksin, merakını gidereceksin. Ama dur bekle, acele etme.

Dağların doruklarında görünmeden önce, yıldızların tek tek sönmesini bekleyen güneş gibi sabırlı ol. Sadık yazmanıma yazdırdığım her sözcüğü dikkatle oku.

Dikkatle ve yüksek sesle oku. Sesi duy ve anlamını hisset. Ben de, görünmek için zamanın gelmesini bekleyen ay gibi sabırla, her bir sözcüğü düşünerek, seçerek yazdıracağım. Ama öyküme başlamak için, ilk sözcüğü bulmakta hiç güçlük çekmeyeceğim. Çünkü, her gün defalarca mırıldandığım o sözcük, işte kendiliğinden dökülüyor ağzımdan: Nuvanza. Sana önce Nuvanza'yı anlatacağım. Nuvanza olmasaydı, ne doğan güneşin, ne yağan yağmurun, ne tohumun, ne toprağın, ne meyveye durmuş ağacın, ne de güzel Hattuşa'nın anlamı olurdu. Nuvanza olmasaydı, gelin, gelin olmazdı, damat da damat. kral hükmünü yitirirdi, kraliçe sıradan bir kadın olurdu. Nuvanza olmasaydı, damarlarımızdaki kan akmaz, çiçek açmaz, mucize yavan bir gerçeğe dönüşür, heyecan, susuz kalmış bir çiçek gibi birden sönerdi. Sana, Nuvanza'yı anlatacağım. Soylu erkeğim, gözlerimin ışığı, dizlerimin dermanı, kalbimin umudu, tenimin sırdaşı, biricik aşkım Nuvanza'yı. Nuvanza'yı gördüğümde, onu daha önce de görmüştüm... Ama onu ilk gördüğüm an, onu sevdiğim andı. Nuvanza'yı gördüğümde küçüktüm, küçüktüm, Hattuşa'dan, erkeklerden, kendimden habersiz küçük bir kızdım. Onu gördüm, erkekleri bilmeye başladım. Onu gördüm, kendimi bilmeye başladım. Onu gördüm, hayatı bilmeye başladım. Onu gördüm ve istedim. Ben hiçbir şeyi bu kadar çok istemedim. Ben istediğim hiçbir şeyi bu kadar çok sevmedim. Onu gördüm, onu sevdim, onu istedim. Ben. onu ilk kez bir meyve bahçesinde gördüm.

Bahçede büyük ağaçlar vardı, ağaçların dallarında olgun meyveler vardı. Meyveler ağaç dallarını yere eğiyordu. Ben bahçedeydim. yanımda saray başyazmanı soylu Zuvappiş'in oğlu, benim çocukluk arkadaşım, talihsiz ınara vardı. Ben bahçedeydim, kendimden habersizdim. Bahçede oyun vardı. Bahçede neşe vardı. Nuvanza o bahçeye geldi. Yanında soylu babam Maruvaş'la geldi, yanında karısı Manni'yle geldi. Nuvanza o zamanlar Manni'yle evliydi. Ama sevgim o kadar büyüktü ki, ben onu yine de istedim. O benden habersizdi. O benim sevgimden habersizdi.

Ama biliyordum: Beni görecekti, beni sevecekti, beni isteyecekti. Nuvanza o zamanlar gençti. Gözleri Hattuşa kartallarının gözleri gibi keskindi. Bedeni, Fırtına Tanrısı'nın boğaları gibi güçlüydü. Arinna'nın Güneş Tanrıçası'nın aslanları gibi çevikti. Nuvanza, genç yaşında sayısız savaşa katılmıştı. Hattuşa'ya saldıran Kaşga askerleriyle dövüşmüştü, Pala ülkesinin çapulcularını püskürtmüştü. Nuvanza bir kahramandı, Nuvanza bir efsaneydi, Nuvanza bir destandı, Nuvanza benim sevdiğim adamdı. ınsanlar ondan çekinirdi, çünkü o iyi bir savaşçıydı. insanlar Nuvanza'ya saygı duyardı, çünkü o dürüst biriydi. Ben Nuvanza'dan çekinmezdim, ben Nuvanza'ya ötekiler gibi saygı da duymazdım,

çünkü onu seviyordum. Benim sevgim, saygıdan da, korkudan da büyüktü, Benim sevgim daha derindi, daha güçlüydü. Nuvanza'yı andığımda hep bir gülümseyiş gelir aklıma: Cesur, umut dolu, biraz muzip ama kendinden ve dünyadan emin bir gülümseyiş. Nuvanza'yı meyve bahçesinde gördüğümde, yine aynı gülümseyiş vardı yüzünde. Yanında benim soylu babam Maruvaş vardı, yanında onun karısı güzel Manni vardı ve Nuvanza'yı, Nuvanza yapan o gülümseyiş vardı yüzünde. Ben bir incir ağacının dalındaydım, saray başyazmanı Soylu Zuvappiş'in oğlu, benim çocukluk arkadaşım, talihsiz ınara'yla oynuyordum. ınara durgun göller gibi sakin bir çocuktu, ben çağlayanlar kadar coşkuluydum. ınara incir ağacından inmem için yalvarıyordu, ben inatçıydım; ben inmiyordum. işte o anda gördüm Nuvanza'yı, işte o anda gördüm Nuvanza'nın gülümseyişini. O gülümseyiş beni aldı, beni incir ağacından indirdi. Beni aldı, beni genç kız yaptı. Beni çocukluğumdan kurtardı, bana kadın olacağımı müjdeledi Ben, Nuvanza'yı görünce, duru bir derede yüzen kırmızı balıklar gibi gördüm yazgımı. Ben, Nuvanza'yı görünce, anladım onsuz bir hayatın olamayacağım. Oysa Nuvanza benden yaşlıydı, oysa Nuvanza babamın arkadaşıydı, oysa Nuvanza'nın karısı vardı, oysa Nuvanza'nın karısı, karnında üç ay sonra doğuracağı bir oğlanı taşıyordu. Ama Nuvanza'nın gülümseyişi, hiç korkma diyordu,

gördüklerin geçici, bir sen hakikisin, bir de bana duyduğun sevgi. Ve ben inandım onun gülümseyişine,

Ve ben sevdim onu. Ve ben sonsuza kadar bekledim onu.

üçüncü tablet

Ey, göğün Güneş Tanrısı ile Hâkimem Arinna'nın Güneş Tanrıçası'nın müjdelediği kişi. Ey. biricik aşkım Nuvanza'nın geleceğini söylediği kişi. Sana sevgi, sana saygı, sana minnetle uzanıyor ellerim. Sana teşekkürlerin en içtenini, en sahicisini sunuyorum, Lütfen kabul et. Bu tabletleri okuduğun için, bana inandığın için, bu kutsal yolculuğa çıktığın için, kendini Tanrıların buyruğuna bıraktığın için. Bu kavuşamayan sevgilinin, bu huzursuz ruhun, bu yazgısı tamamlanmamış kadının iyi dileklerini kabul et. Belki simdi vollardasın. Zaten hayat bir yolculuk değil midir? Hayat. Tanrıların olaylarla ördüğü bir patikada, yürümekten başka nedir? Sen. Tanrıların yolunda yürürken, ben de sana hikâyemi anlatacağım. Sen sıkılmayasın diye, hikâyemi sana yol arkadaşı yapacağım. Ey. yılların ötesinden gelen kişi, işte bir kez daha söylüyorum, tatlı bir meyvenin balı gibi dudaklarıma yapışan o kelimeyi, "Nuvanza"yı.

Ben Nuvanza'yı istiyordum. Başak güneşi, arı çiçeği, yeni doğmuş bebek anneyi, tarla tohumu, kadın erkeği nasıl isterse, ben de Nuvanza'yı öyle istiyordum. Ama Nuvanza'nın haberi yoktu. Ben Hattuşa'nın her yerinde onu arıyordum. Gözüm görüntüsünü, kulağım sesini, burnum kokusunu ariyordu. Ama onu görünce, bir çekingenlik geliyordu üstüme. Kaçıp, bir kuytuya sığınıyordum. Bir kuytuyu sığınıp doya doya onu seyrediyordum. Yanına gitmiyordum, yanına gidersem, Tanrıların beyaz büyüsü bozulacak diye korkuyordum. Yanına gidersem, beni sıradan bir genç kız gibi görecek, öyle tanıyacak, öyle bilecek, öyle alışacak diyordum. Konuşurken kaşlarının çatılmasını, bira içmesini, şakalaşmasını saklandığım kuytudan seyrediyordum, gür ama şefkat yüklü sesini uzaktan dinliyordum. Kendimi saklayamayıp da o beni gördüğünde ise sadece bakıyordum. O anda, bakışlarım kendi başına bir insan oluyordu,

bakışlarıma söz geçiremiyordum,
bakışlarım istedikleri gibi bakıyordu Nuvanza'ya.
Nuvanza anlamıyordu bakışlarımı.
Anlamaya çalışıyordu ama anlamıyordu.
Belki konuşmak istiyordu benimle ama anlamıyordu.
Ben bu büyünün bozulmasından korkuyordum, kaçıyordum.
işte böyle, kara yazgımı değiştirecek kişi, günler işte böyle geçti.
Nuvanza'nın karısı Manni ona bir çocuk doğurdu. Çocuğun ay gibi bir yüzü vardı,
gördüm. Çocuğun kara saçları vardı, gördüm. Çocuğun ışıltılı gözleri vardı,
gördüm. Çok güzel bir çocuktu, gördüm. Kıskanmadım. Ne onu, ne annesi Manni'yi.
Sevindim; çünkü Nuvanza da sevindi. Nuvanza'nın oğlunun adını Kral Muvatalli
koydu.

Ona Zitiş adını verdi. Onu kıskanmadım. Zitiş'i kendim doğurmuş gibi mutlu oldum. Zitişi sevdim. Zitiş dillendi, kıskanmadım. Zitiş yürüdü, kıskanmadım. Zitiş öteki çocuklarla oyunlar oynadı, kıskanmadım. Annesi onu sokakta unuttu, ben unutmadım. Onu tehlikelerden, belalardan korudum. Onu kendi kanımdan bildim. Onu kendi oğlum bildim. Onu sevdim. Çünkü Nuvanza da seviyordu. Ben mutluydum; çünkü Nuvanza da mutluydu. Ama uzun sürmedi. Çünkü Kral Muvatalli'nin işleri vardı. Çünkü Muvatalli'nin işleri, Nuvanza'nın mutluluğundan daha önemliydi. Nuvanza, Kral Muvatalli'nin sadece komutanı değildi. Onun arkadaşıydı, sır saklayanıydı, güvencesiydi. Muvatalli sıkıntıya düşünce, Nuvanza da sıkıntıya düşerdi. Nuvanza tasalıydı; çünkü Muvatalli tasalıydı. Ben tasalıydım; çünkü Nuvanza tasalıydı. Muvatalli'nin düşmanı çoktu. Yukarıda Kaşgalılar, aşağıda Mısırlılar. Kaşgalılar dizgine vurulmaz yabani bir domuz gibiydi. Topraklarımıza saldırıyor, evlerimizi talan ediyor, bahçelerimizi, bağlarımızı yağmalıyorlardı. Göğün Güneş Tanrısı ve Hâkimem Arinna'nın Güneş Tanrıçası'nın yardımıyla Yiğit Nuvanza, ve kralın kardeşi, ordunun Büyük Meşedi, Hattuşuli, Kaşgalıları yendiler. Kaşgalılar, Hitit kılıcı ve baltasının önünde boyun eğdiler. Mısır Firavunu Sethos, Kadeş'e düzenlediği akınlarda yenildi. Kargamış ve Halep'teki Hitit savaşçıları, onun kanlı ordusunu pişman ettiler. Firavun Sethos yenilgisini yırtık bir çuval gibi sırtlayıp, utanç içinde ülkesine dönmek zorunda kaldı. Hatti ülkesini çevreleyen düşmanlar sustu, sindi, inlerine çekildi.

Ne ki Mutatalli'nin sıkıntısı bitmedi.
Muvatalli'nin sıkıntısı saraydaydı.
Muvattali'nin sıkıntısı içerdeydi. Muvatalli'nin sıkıntısı,
kara bir yılan gibi yüreğine çöreklenmiş oturuyordu.
Bu sıkıntının adı Hattuşili'ydi.
Muvatalli'nin öz kardeşi Hattuşili,
şimdi Tanrı olan büyük kral Murşili'nin küçük oğlu,
Muvatalli'nin küçük kardeşi Hattuşili.
Kendi küçük ama hırsı büyük Hattuşili.

Muvatalli kardeşine Kaşqa'nın valiliğini vermişti, ama o fazlasını istiyordu. Muvattali kardeşini ordunun meşedi yaptı, ama o fazlasını istiyordu. Kaşga ülkesinden Hattuşili'nin aşırılık haberleri geliyordu. Hattuşili gözünü Muvatalli'nin tahtına dikmişti, Hattuşili kardeşinin yerini istiyordu. Muvatalli öleceğini bilen bir hasta gibi bunu biliyordu. Muvatalli bunu Nuvanza'ya anlatıyordu. Nuvanza bunu bildiği için sıkıntıdaydı. Ben, Nuvanza sıkıntıda olduğu için sıkıntıdaydım. Muvatalli'nin önünde iki yol uzanıyordu. ilki, Tanrı olmuş Büyük Kral Telipinu Yasası'nı çiğnemek, kendi kardeşini, kendi eliyle öldürmek. ıkincisi, tahtı Hattuşili ile paylaşmak. Muvatalli düşündü, günlerce, gecelerce düşündü; çare bulamadı. Nuvanza'ya danıştı; Nuvanza, kardeş kanı dökme dedi. Tanrılara sordu; Tanrılar, kardeş kanı dökme, dediler. Falcılara gitti; falcılar kardeş kanı dökme, dediler. Yaşlılara danıştı; yaşlılar kardeş kanı dökme, dediler. Yaşlılar şimdi Tanrı olan Telipinu Fermanı'nı oku dediler. Muvatalli, Kral Telipinu Fermanı'nı okudu. Kral Telipinu Fermanı eskiyi söylüyordu, Kral Telipinu'nun eski fermanı şöyle diyordu: Kral ailesinde kan dökmeler çoğaldı. Kraliçe İştapariya öldü. Üstelik Prens Ammuna da öldü. Tanrı'nın insanları şöyle dediler: Hattuşa'da kan dökmeler çok arttı. Bunun üzerine ben Telipinu, Hattuşa'da asiller meclisini toplantıya çağırdım. Bu andan itibaren Hattuşa'da kral ailesinin bir çocuğuna hiç kimse kötülük yapmayacak, ona bıçak çekmeyecek! Öndeki en büyük erkek çocuk, prens, kral olsun! Eğer önde bir prens yok ise, kim ikinci sıradaki oğul ise, kral o olsun! Eğer varis olacak bir prens yok ise, hangi kız çocuk öndeki ise, ona bir içgüveysi alsınlar, kral o olsun! Gelecekte kim benden sonra kral olursa, kardeşleri, oğullan, hısımları, akrabaları

hiç kimse kötülük yapmayacak, ona bıçak çekmeyecek!
Öndeki en büyük erkek çocuk, prens, kral olsun!
Eğer önde bir prens yok ise,
kim ikinci sıradaki oğul ise, kral o olsun!
Eğer varis olacak bir prens yok ise,
hangi kız çocuk öndeki ise, ona bir içgüveysi alsınlar,
kral o olsun!
Gelecekte kim benden sonra kral olursa,
kardeşleri, oğullan, hısımları, akrabaları
ve askerleri birlik olsunlar!
Kral ailesinden hiç kimseyi öldürme.
Bu, iyi değildir.
Muvatalli Tanrı olmuş Kral Telipinu Fermanı'nı okudu.
Ve Muvatalli kararını verdi; kan dökmeyecekti.
Hattuşili'nin hatalarını bağışladı.
Telipinu Yasası'nı çiğnemedi,
Tanrılara özgü bir cömertlikle elini kardeşine uzattı,
kardeşine sevgiyle sarıldı.
Tacını, tahtını ve ülkeyi kardeşiyle paylaşmaya karar verdi,
ama Hattuşili daha fazlasını isteyecekti.
Ta ki çölde eski bir düşman, iri bir akrep gibi
sıcak kumların içinden çıkıp,
Hatti ülkesine yürümeye başlayıncaya kadar.

dördüncü tablet

```
Ey,iyiliği, sade bir elbise gibi giyen yüce kişi.
Ey, aradıkça arayacakları çoğalan, ey. buldukça bulacakları çoğalan, benim
uzaklardan gelen akrabam. Sana. Nuvanza'yı anlattım, sana Nuvanza bizim eve
geldiğinde,
babam soylu Maruvaş'la konuşurken duyduklarımı anlattım. Ben ki devlet işlerini
sevmem, ben ki konuşmaları Nuvanza'nın sesini duymak için dinlerim.
Ama öğrendim kralların işlerini,
öğrendim kralların kirli işlerini,
öğrendim kralların kanlı işlerini,
öğrendim kralların Asurlu bir tüccarınkinden daha ucuz,
daha acımasız işlerini.
Babamla, Nuvanza'nın konuştuklarından başka,
ınara da anlattı bana,
soylu babası saray yazmanı Zuvappiş'ten duyduklarını.
Böylece öğrendim ben her şeyi.
Böylece ben, öğrendiğim her şeyi sana anlattım.
Sana taht için neredeyse birbirinin kanını dökecek
iki kardeşi anlattım.
Sana iki kardeş kralın
şimdilik kılıçlarını kınlarına soktuklarını anlattım.
Ama çölde çıkacak bir fırtınanın ülkemin gökyüzünü
nasıl kara bulutlarla kaplayacağını daha anlatmadım.
Hatti ülkesi gençlerinin kanlı yağmurlarla yıkanıp,
Savaş Tanrısı'na adak olarak sunulacaklarını anlatmadım.
Sana oğullarını yitiren annelerin acısını anlatmadım.
Dul kalan gelinlerin yasını,
öksüz çocukların umutsuzluğu anlatmadım.
Sana bunları anlatmadım.
Çünkü sana daha kendi aşkımı anlatmadım.
Benim aşkımı bilmeden, olanları bilemezsin.
Oysa sen olanları tam olarak bilmelisin,
gökte gezinen dolunay gibi tam ve gerçek olarak.
Ne Hattuşili'nin tabletlere yazdırdığı gibi,
ne de Ramses'in tapınakların kapılarına kazıttığı gibi.
Krallar hep yanlış, hep eksik anlatır.
Krallar kılıçlarının gölgesi halkın üzerinden eksilmesin ister.
Krallar şöyle düşünür:
Nasıl olur da tahtta daha çok kalırız.
Nasıl olur da daha çok ülkeyi istila ederiz.
En iyisi, en adili bile böyle düşünür.
Çünkü böyle düşünmezse kral olamaz.
Böyle düşünmek kral olmanın şanındandır.
Muvatalli böyle düşünüyordu.
Hattuşili böyle düşünüyordu.
Ramses böyle düşünüyordu.
Nasıl olur da daha çok toprak ele geçiririz,
nasıl olur da daha çok köle, daha çok vergi toplarız.
Onlar böyle düşünürken,
ben, günbegün imkânsız bir sevgiyi büyütüyordum,
ben, imkânsız bir sevgiyi büyütüyordum bedenimde.
Nuvanza bir gülümseyişle genç kız yapmıştı beni.
Nuvanza bir gülümseyişle genç kız yapmıştı,
çocuk bedenimin içindeki ruhumu.
şimdi bedenim, ruhuma ayak uydurmaya çalışıyordu.
Tıpkı güçlü efendisinin hızlı yürüyüşüne
ayak uydurmaya çalışan, çırpı bacaklı bir köle gibi.
Ruhumun istediği gibi biçimleniyordu bedenim.
Bedenim iyi sulanmış, iyi güneş almış,
iyi bakılmış bir ağaç gibi günbegün büyüyordu.
Boyum uzuyordu, kalçalarım yuvarlaklaşıyordu,
```

memelerim irileşiyordu.

Bedenim ruhumun isteğine uymuş, imkânsız bir aşka büyüyordu. Bir ben değildim bedenimdeki değişimi fark eden, biri daha vardı, keşke olmasaydı. Biri daha vardı, ben nasıl Nuvanza'yı seviyorsam, o da beni seven; keşke sevmeseydi. Ama seviyordu, en az benim Nuvanza'yı sevdiğim kadar. Soylu Zuvappiş'in oğlu, benim çocukluk arkadaşım ınara. Zavallı ınara, talihsiz ınara, tek suçu beni sevmek olan ınara. Eğer Nuvanza olmasaydı, eğer Nuvanza'ya duyduğum bu aşk olmasaydı, ınara'nın sevgisi yeterdi onunla evlenmem için. ınara'nın sevgisi öyle büyüktü ki, onu bir kardeş gibi sevmeme rağmen, yine de evlenirdim onunla hiç düşünmeden. Onun bana duyduğu sevgi, sadece benim Nuvanza'ya duyduğum sevgiyle kıyaslanabilirdi. O kadar sahici, o kadar içten, o kadar çaresiz, o kadar kederli, o kadar umut dolu. ınara bana bakarken yıldızlar basardı gözlerini. ınara bana bakarken, yüzü incelirdi. Yüzü bir kızın yüzü gibi alımlı olurdu, çekici olurdu. O kadar çok kız vardı ki Hattuşa'da, ınara kendisine baksın diye kıvranan. Ama ınara'nın gözleri onları görmezdi, ınara gözlerini benden alamazdı. Bunu benim babam soylu Maruvaş bilirdi, bunu ınara'nın babası soylu Zuvappiş de bilirdi. Bilirler ama birbirlerine söylemezlerdi. ikisi de emindi söz zamanının yakında geleceğinden. Soylu Zuvappiş hediyeler göndermek için hazırlıklara başlamıştı bile. Onlara göre, bu evlilik Fırtına Tanrısı Teşup'un hükmü gibiydi, kaçınılmazdı. Vakti gelince olacaktı. Ama hepsi de yanılıyordu. Çünkü benim açlığı büyüyen ruhum, benim açlığı büyüyen bedenim Nuvanza'ya aitti. Bu kutsal açlığı ancak Nuvanza giderebilirdi, ama Nuvanza'nın haberi yoktu bundan. Nuvanza sadece bakışlarımız karşılaştığında,

kızaran yüzümü bilirdi, rüzgârda yaprak gibi titreyen ince bedenimi bilirdi. Nuvanza belki halimi anlıyordu, anlıyordu ama anlamazlıktan geliyordu. Belki de anlamıyordu, benim deli dolu bir kız olmama veriyordu bu hallerimi. Ya da bilmemek işine geliyordu. Ama bilmezden gelmek koruyamayacaktı onu. Çünkü etimdeki ateş hem onu, hem beni yakacak kadar harlıydı, alevliydi, güçlüydü. Ve aklım yapma dese de, yüreğim, etim sürükleyip götürecekti beni Nuvanza'nın yatağına. Ve o gün uzak değildi. Ve ben Hasat bayramında yaptım yapacağımı. O sabah erkenden kalktık, o sabah temizlendik, o sabah en güzel giysilerimizi giydik. O sabah Hattuşa'nın sıcak havasını ciğerlerimize çektik. O sabah sarayın önüne gittik.

iki kor parçası gibi yanan gözlerimi bilirdi,

Kral ve Kraliçe sarayın kapısına çıkınca, kırmızı giysili çalgıcılarla ilahiciler, Kral ve Kraliçe'nin yanlarında yerlerini alınca, Kral ve Kraliçe hazır olunca tören alayı yola koyuldu. Yürüyüşle birlikte çalgıcılar müzik aletlerini çaldılar. ilahiciler dualar söyleyerek dans etmeye başladılar. Kral Muvatalli ve Kraliçe yürüdü. Kral ve Kraliçe yürürken halkı selamladı. Biz soylular, Kral ve Kraliçe'nin arkasından yürüdük. Biz soylular, halkı selamladık. Bizim ardımızdan saray görevlileri geliyordu. Saray görevlileri Tanrılara sunulacak adakları taşıyordu. Herkesin gözü, muhteşem giysiler içindeki Kral Muvatalli ile Kraliçe'deydi. Ama ben Kral'la Kraliçe'ye bakmıyordum. Ben, Muvatalli'nin bir sıra arkasında yürüyen Nuvanza'ya bakıyordum. Gözlerim ona kenetlenmişti, oysa tören yeri rengarenkti. Oysa ülkenin en yetenekli müzisyenleri, en güzel şarkılarını söylüyordu. Oysa ülkenin en yetenekli dansçıları, en güzel danslarını yapıyordu. Oysa ülkenin en yetenekli akrobatları, en muhteşem gösterilerini yapıyordu. Halk toplanmış onları izliyordu, benim umrumda değildi. Ben sadece Nuvanza'ya izledim. Adım atışını, kaslı bedeninin kendinden emin sarsılışını, dik başını, tanıdıklarına sıcacık gülümseyişini izledim. Karısı Manni yanında yoktu, ben, Nuvanza'yı izledim. Tapmağa vardık, ben, Nuvanza'yı izledim. Tapınakta başrahip karşıladı bizi, ben, Nuvanza'yı izledim. Başrahip töreni başlattı, dualar okudu, Kral ve Kraliçe, Tanrıların önünde diz kırdılar, saygıyla eğildiler, ben, Nuvanza'yı izledim. Tütsülerin kokusu tapmağı tuttu, Tanrılara adaklar sunuldu, ben, Nuvanza'yı izledim. Kafile neşelendi, hep birlikte yemek yenildi, şarap içildi, bira içildi, ben, Nuvanza'yı izledim. Tören bitti, Kral ile Kraliçe önde bütün kafile saraya döndü, ben, Nuvanza'yı izledim. Vakit öğleyi buldu, Nuvanza yalnız kaldı, ben, Nuvanza'yı izledim. Nuvanza şaraptan ve sıcaktan bunaldı, nehre yürüdü, ben, Nuvanza'yı izledim. Nuvanza kuytu bir köşe buldu, Nuvanza ağacın gölgesine uzandı,

Nuvanza agacın golgesine uzandı,
Nuvanza gözlerini kapadı,
ben, Nuvanza'yı izledim.
Ve izlemek dayanılmaz olunca,
ben sadece izlemekten vazgeçtim;
yaklaştım.
Bir yılan gibi sürünerek değil,
sahibini uyandırmaktan çekinen sadık bir köpek gibi.
Binicisine yakın olmak isteyen bir kısrak gibi ama sessizce
yaklaştım.

Heyecandan dudaklarım kurudu, ona yaklaştım. Kalbim bir kuş gibi kanatlandı, delice çarpmaya başladı, ona yaklaştım. Bacaklarım titremeye başladı, ona yaklaştım. Soluk alışlarını duydum, duydukça daha çok yaklaştım. Nuvanza'nın geniş göğsünün bir körük gibi inip kalktığını gördüm, yaklaştım. Ayağımın altında bir dal kırıldı, yaklaştım. Nuvanza gözlerini açtı, beni gördü, yaklaştım. Nuvanza beni görünce şaşırmadı, gülümsemedi, gözlerinde hiç görmediğim bir parıltıyla baktı. Yaklaştım. Nuvanza'nın bakışları vahşileşti, parıltı derinleşti. Ürkmedim, korkmadım, ben Nuvanza'ya yaklaştım. Nuvanza bana uzandı. Nuvanza elimi tuttu. Nuvanza beni kendine çekti. Nuvanza uzanıp boynumdan öptü. Nuvanza elini bacaklarımın arasına soktu. Nuvanza'nın parmaklan ıslandı. Nuvanza başını geniş elbisemin altına soktu. Memelerimi buldu, memelerimi öptü, benim hoşuma gitti. Nuvanza benim giysilerimi çıkardı, hoşuma gitti. Nuvanza kendi giysilerini çıkardı. Otlar gibi, ağaçlar gibi, nehir gibi çıplak kaldık, hoşuma gitti. Nuvanza bedenini bana sürdü, hoşuma gitti. Nuvanza beni sevdi, Nuvanza beni aldı, Nuvanza beni kadın yaptı, hoşuma gitti. Önce biraz canım yandı ama hoşuma gitti. Önce biraz korktum ama hoşuma gitti. Ve sonra yan yana uzandık. Ve sonra o bana dedi ki: Neden koynuma girdin? Ve ben ona dedim ki: Çünkü seni sevdim. Nuvanza yüzüme baktı ve dedi ki; Ben senin babanın arkadaşıyım. Dedi ki: Ben senin babanın yaşındayım. Dedi ki: Benim karım var. Dedi ki: Benim oğlum var. Dedim ki: Ben senden bir şey istemiyorum. Dedim ki: Bir insan, bir nehri nasıl severse

ki nehir o insanı bilmez,

ben seni öyle seviyorum. Dedim ki: Ben senden bir şey istemiyorum. Bir çocuk, oyunu nasıl severse ki oyun o çocuğu bilmez, ben seni öyle seviyorum. Dedim ki: Bir genç kız, bir çiçeği koparmadan, uzaktan koklayarak nasıl severse, ki çiçek o genç kızı bilmez, ben seni öyle seviyorum. Dedim ki: Ben senden bir şey istemiyorum, gülümsemeni eksik etme yeter. Nuvanza yüzüme baktı. Nuvanza yüzüme bakarken gözleri nemlendi. Nuvanza'nın gözlerinde iki çiy tanesi belirdi. Nuvanza'nın esmer yanakları iki çiy tanesiyle nemlendi. Ama Nuvanza, tek söz söylemedi. Ben de söylemedim. Öylece durduk nehrin kenarında. Öylece durduk ağaçların altında.

Öylece durduk birbirimizin yakınında. Öylece durduk, Hattuşa'da bayram vardı.

beşinci tablet

Ey, uzak günlerin kokusunu, renklerini, soluğunu bana getiren kişi. Ey, beni tanımadan bilmeden, benim için yollara düşen kişi. Ey, yazdırdıklarımın sadık okuru. Umarım aşk nedir bilenlerdensin, umarım yaptıklarıma bakıp, beni aklın acımasız yasalarıyla mahkum etmezsin. Umarım yaptıklarımı değerlendirirken kalbin de katılır yargılamaya. Umarım beni suçlamazsın. Çünkü ben kendimi suçladım. Çünkü sen, beni benim kadar suçlayamazsın. Çünkü kimse beni, benim kadar suçlayamaz. Ama kendini suçlamak aşkı öldürmez, alevlendirir. Onun koynundan çıktığım gün, Nuvanza'nın erkekliğini içimde hissetiğim gün, îşte o gün, Nuvanza benden ayrılınca, ben Hattuşa'nın içine yürüdüm. Yürüdüm ama Hattuşa artık aynı Hattuşa değildi. Evler aynı ev değildi. Duvarlar aynı duvar değildi. Taşlar aynı taş değildi. Ağaçlar aynı ağaç değildi. Kuşlar aynı kuş değildi. Nehir aynı nehir değildi. Ve insanlar aynı insan değildi. Sanki Göğün Güneş Tanrısı asasını

iyilikle dokundurmus qibi her sey qüzellesivermisti. Hani sarap Tanrısı, çanağından size içirir de, dünyanın kötülüklerini görmez olursunuz ya, ben de öyle olmuştum işte. Oysa bir tek yudum şarap koymamıştım ağzıma. Oysa bir tek yudum bira koymamıştım ağzıma. Ama şarap Tanrısı'nın nimetleriyle aklı hafifleyen biri gibiydim yine de. Bir tarlakuşu olmuştum da uçuyordum Hattuşa sokaklarında. Bir kelebek olmuştum da savruluyordum Hattuşa rüzgârının önü sıra. Bedenimden kurtulmuştum, aklımdan kurtulmuştum, beni bağlayan ne varsa kurtulmuştum. Ama hatırlattılar. Babamın sevgisinden kurtulmuştum, soyluluğumdan kurtulmuştum, Hattuşa'nın yasalarından kurtulmuştum. Ama hatırlattılar. Beni gökyüzünden alıp, yeniden toprağın üzerine bıraktılar. Bunu yapan inara'ydi. Benim oyun arkadaşım, benim biricik dostum, hep benim mutluluğumu istediğini söyleyen ınara. Mutluluğu sadece benim yanımda bulan ınara. Benim için canından olan ınara. Onun sesini duyduğumda, anladım ki, Aslanlı Kapı'nın gölgesindeyim. Onun sesini duyduğumda, anladım ki ben, Güneş Tanrıçası'nın gökyüzündeki evinde değil, Hattuşa'nın içindeyim. ınara yüzüme baktı, ınara yüzüme bakınca anladı mutluluğumu. ınara yüzüme bakınca, anladı mutluluğu bir başkasında bulduğumu. Soldu ınara'nın genç yüzü. Soldu ınara'nın iki iri yıldız gibi parlayan ışıltılı gözleri. Anladı artık ondan sonsuza kadar koptuğumu. ınara bunu anlayınca öfkeyle sordu: Serdeydin? Ben de dedim ki: Niye soruyorsun? O da bana dedi ki: Ben değil, soylu baban Maruvaş merak ediyor. Ben de ona dedim ki: Ben, babamla konuşurum. ınara bir daha sormadı. Yanımda yürümeye başladı. Birbirine karışmadan akan iki nehir gibi yürüdük. Sonra ınara bana dedi ki: Size hediyeler göndereceğim. Ben ne demek istediğini anladım ama konuşmadım. Birbirine karışmadan akan iki nehir gibi yürüdük. ınara dedi ki: Artık benim evimde kalmanı istiyorum. Birbirine karışmadan akan iki nehir gibi yürüdük. Sonra ınara bana dedi ki: Biz evlenelim. Ben yine konuşmadım. ınara önüme geçti. Ben, önü toprakla kesilen bir nehir gibi kendi içime akmaya başladım. ınara karşımda durdu ve dedi ki:

Biz evlenelim.

Anladım ki söylemeden olmayacak.

```
Anladım ki ınara'nın kalbini kırmadan, ınara beni anlamayacak.
Anladım ki, söylemezsem ınara beni bırakmayacak.
Dedim ki:
Biz evlenemeyiz.
Dedim ki:
Ben, seni bir arkadaş gibi seviyorum, bir koca gibi sevemem.
Dedim ki:
Güzel bir eş seç, bu senin hakkın ama o eş ben olmayayım.
Dağ Tanrısı öfkelenir de nasıl yeri sarsarsa, ınara da öyle sarsıldı karşımda.
Fırtına Tanrısı öfkelenir de, şimşekleriyle nasıl gökyüzünü parçalara bölerse öyle ışıklar çaktı ınara'nın kara gözlerinde.
Dedi ki:
```

Bir eş seçmek benim hakkım. Ama Tanrılar bilsin ki, o senden başkası değildir. Seni sevmek benim hakkım ama Tanrılar bilsin ki, eğer sen ınara'nın eşi olmazsan, hiçbir kadın onun eşi olmayacaktır. Ben dedim ki: Biz Tanrıların sürüşüyüz. Tanrılar bize demiştir ki, biri size eş olmazsa, öbürünü seçin. ınara bana dedi ki: Ben seçimimi yaptım. Sen de yap. Ben ona dedim ki: Ben kimseyi seçmeyeceğim. ınara bana dedi ki: Ninatta yalan söylüyor. Ninatta seçimini yaptı. Ama Ninatta'nın seçtiği kişi ona koca olmaz. Ben ona dedim ki: Ben koca istemiyorum. Ben kendimi Tannlara adayacağım. ınara başını salladı ve dedi ki: Ninatta yalan söylüyor. O kendini Nuvanza'ya adadı. ınara başını salladı ve dedi ki: Ninatta yanlış yapıyor. Nuvanza'dan ona koca olmaz. Nuvanza'nın karısını var. Nuvanza, karısını seviyor. Nuvanza'nın oğlu var. Nuvanza, oğlunu seviyor. Nuvanza, Ninatta'yı sevmez. Nuvanza, Ninatta'ya bakmaz. Nuvanza, Ninatta'yla konuşmaz. Nuvanza, Ninatta'ya dokunmaz. ınara böyle deyince, ben Göğün Güneş Tanrısı'nın aslanları gibi öfkelendim. ınara böyle deyince, benim mutluluğumun yerini öfke.aldı. ınara böyle deyince, ben ınara'nın kalbini kırmak istedim. Ve ona dedim ki: Nerden geldiğimi soruyordun söyleyeyim. Nuvanza'nın yanından. Nuvanza bana baktı, benimle konuştu, bana dokundu. Nuvanza'nın bedeniyle benimki bir oldu. Nuvanza benim oldu. Ben Nuvanza'nın oldum. Ben böyle dedim. Oysa Nuvanza'yla yaptığımız zinaydı.

Nuvanza'yla yaptığımız suçtu. BU suçun cezası ağırdı. Bu suçun cezası ölümdü. Ama tutamadım kendimi, söyledim. ınara söylediklerimi duyunca, okunu fırlatmaya hazırlanan bir yay gibi gerildi yüzü. Keskin bir bıçak gibi inceldi gözleri. Daha fazla durmadı, baharda karlar eriyip de bir ırmak nasıl akar giderse, öyle hiddetle aktı gitti. O gidince üzüldüm, onu üzdüğüm için. O gidince pişmanlık duydum, onu pişman ettiğim için. Ama biraz da rahatladı içim. Çünkü bugün değilse yarın, hiç çaresi yok ona aynı sözleri söyleyecektim. ınara mutluluğumu alıp gidince ben de evimin yolunu tuttum. Tanrıların bana kızdığını bilseydim evime gitmezdim. ınara'nın peşinden koşar, onu durdururdum, olacakları bilseydim, ınara'nın elini tutar, onun öfkesini tatlı sözlerle yatıştırırdım. Bilseydim ınara'nın benden ayrılınca Nuvanza'ya gideceğini, ınara'dan özürler diler, kendimi onun önünde aşağılardım. Ama bilemedim. Akıl edemedim. Anlayamadım. Ah! Hiç bilemedim. Bildiğimde ise Tanrılar çoktan kusmuşlardı öfkelerini üzerimize. Haberi soylu babam Maruvaş getirdi eve. ınara ölmüştü. ınara, Nuvanza'nın kılıcının ucunda canını teslim etmişti. Babamın yüzü karardı. Kendi öz oğlu ölmüş gibi yaşlar döküldü gözlerinden. Kendi öz kardeşi katil olmuş gibi dövündü. Duyunca ben felaketin haberini babamdan, öylece kaldım. En keskin bıçakla kesseler zerre kan çıkmazdı etimden. Kutsal dağdaki kayalar gibi kıpırdayamaz oldum, göremez oldum, soramaz oldum. Babam gözyaşlarını silip, anlattı olanları. ınara öfkeyle yürümüş üstüne Nuvanza'nın Hattuşa'nın orta yerinde. Nuvanza alttan almış önce. Gençliğine vermiş ınara'nın. Törende içtiği şarapların kötü etkisine vermiş bu genç adamın küstahlığını. Geçip gitmek istemiş, huzurlu evine. ınara bırakmamış fakat, sürdürmüş hakaretlerini. Nuvanza alaya vurmuş bu kez. Demiş ki: Eğer yenmek istiyorsan beni, boğalarla güreşelim ikimiz de. Kim önce yenerse boğayı o galip gelsin. Ama dinlememiş ınara. Demis ki: Sen bir korkaksın aslında. Askerlerin olmasa hiçbiri olmazdı zaferlerinin. Demiş ki: Sen bir yalancısın aslında. Herkes soylu biliyor seni. Oysa sen ihanet ediyorsun arkadaşlarına. Demiş ki: Sen bir alçaksın. insanların mutluluğuyla oynuyorsun karanlık kuytularda. Bu kadarı fazla gelmiş Nuvanza'ya. Demiş ki: Artık yeter. Demiş ki: Bu kadar hakaret yeter. Eğer susmazsan, kılıcım konuşacak seninle. ınara kabul etmiş bu meydan okumayı. Demiş ki:

Hadi gel.

Nuvanza temkinli dövüşmüş yine de.

Belli ki öldürmek niyetinde değilmiş.

Belli ki niyeti küçük bir cezayla haddini bildirmekmiş, bu haddini bilmez delikanlıya.

Ama ınara sanki karşısında Mısırlı bir düşman varmış gibi yalın kılıç saldırmış Nuvanza'ya.

Ve omzunu çizince ınara'nın kılıcı,

Nuvanza'da kaybetmiş aklını, kaybetmiş temkinliliğini.

Ve üçüncü hamlede delip geçmiş Nuvanza'nın usta kılıcı,

benim oyun arkadaşım,

zavallı ınara'nın benim için çarpan yüreğini.

Ve ınara daha düşerken yere pişman olmuş Nuvanza yaptığına. Kaldırıp çarpmış kılıcını taşa.

Ağlamış kendi öz oğlunu öldürmüş gibi kendi kılıcıyla.

Sonra gitmiş, kendi muhafızlarına teslim olmuş.

Demiş ki:

Beni tutuklayın.

Genç bir adamı öldüren bu katili tutuklayın.

Askerleri şaşırmışlar komutanlarının bu isteğine.

Nuvanza demiş ki:

Daha ne duruyorsunuz. Ben birini öldürdüm.

Birini öldüren Panku Meclisi karar verene kadar tutukludur.

Beni tutuklayın.

işte bunları söyledi soylu babam.

Ben böylece duydum. ınara ölmüştü.

Ben böylece duydum, duymaz olaydım.

Nuvanza katil olmuştu, ben böylece bildim, bilmez olaydım.

Tanrılar bana kızmıştı,

ben böylece anladım, anlamaz olaydım.

Ben böylece çaresiz kaldım, kutsal dağdaki taş gibi.

altıncı tablet

Ey, sevincin sönmüş ateşini yeniden yakacak,

umutları mutluluk, mutluluğu gerçek yapacak kişi.

Biliyorum, güzel değil hikâyem.

Biliyorum, karartıyor duydukların yüreğini.

Bunun için bağışla beni.

Ama Tanrılar daha iyi bir yazgı bağışlamadılar bana.

Tanrılar Kadeş'le lanetledi beni,

oysa ben Kadeş'i bilmezdim.

Tanrılar Kadeş'le mühürledi ömrümü,

oysa ben Kadeş'in adını bile duymamıştım.

Tanrılar Kadeş'te aldı mutluluğu elimden,

oysa ben Tanrılara karşı gelmemiştim.

Tanrılar bana akıl verdi, ben kullandım.

Tanrılar bana gönül verdi, ben kullandım.

Tanrılar bana beden verdi, ben kullandım.

Niye beni cezalandırdılar, ben anlamadım.

Ben sadece Nuvanza'yı sevdim.

Ben ınara ölsün istemedim.

Ben Nuvanza katil olsun istemedim.

Ben babam ağlasın istemedim.

Ben ınara'nın babası Zuvappiş ağlasın istemedim.

Ben Nuvanza'nın karısı Manni ağlasın istemedim.

Ben Nuvanza'nın oğlu Zitiş ailesinden ayrı kalsın istemedim.

Ben sadece Nuvanza'yı sevdim.

Ama Tanrılar beni cezalandırdılar.

Ve ben günlerce taşa kestim.

Ve ben günlerce yemedim, içmedim,

görmedim, dokunmadım, kımıldamadım, sadece dinledim.

```
Her akşam eve dönen babamdan Nuvanza'nın, hayatta sevdiğim tek adamın başına
gelenleri dinledim.
Nuvanza kendi askerlerine teslim olunca, Nuvanza'nın ınara'yı öldürdüğü
duyulunca,
yer yerinden oynamıştı Hattuşa'da.
Zavallı ınara'nın babası, Panku Meclisi'nin önemli adamı,
yazman Zuvappiş, oğlunun ölüm haberini alınca,
inanamamış kulaklarına.
Kötü bir şaka sanmış bunu.
Ama ınara'nın kanlı cesedi evinin önüne gelince,
yaşlı elleri oğlunun genç kanına değince,
anlamış felaketin bu kez kendi kapısını çaldığını.
Sarılıp ağlamış oğluna, karısıyla birlikte uzun uzun.
Sonra bırakmış oğlunun henüz soğumamış bedenini.
Doğrulmuş ve demiş ki:
Adalet istiyorum.
Demiş ki:
Kanıma kan istiyorum.
Demiş ki:
Canıma can istiyorum.
Demis ki:
Kral bu cinayeti görsün.
Demiş ki:
Panku Meclisi toplansın.
Demis ki:
Katil cezalandırılsın.
Kral Muvatalli de Hattuşalılar gibi,
şaşkınmış, üzgünmüş, perişanmış.
iki dost, iki önemli adam arasında öylece kalmış.
Bir yanda en güvendiği komutam Nuvanza ki,
onu kaybederse hem dış düşmanlara karşı,
hem öz kardeşi Hattuşili'ye karşı zayıf düşecek.
Öte yanda Panku Meclisi'nin güçlü adamı, yazman Zuvappiş ki,
onu kaybederse saygınlığı zedelenecek.
Kral Muvatalli bir gün beklemiş.
Kral Muvatalli iki gün beklemiş.
Kral Muvatalli üç gün beklemiş.
Kral Muvatalli,
talihsiz ınara'nın genç bedeni yakılana kadar beklemiş.
Beklemiş ki Zuvappiş'in acısı dinsin.
Beklemiş ki Zuvappiş'in yüreğini kabartan fırtına geçsin.
Ama evlat acısı geçer mi?
Genç ınara'nın bedeni yanarken kutsal odunların üzerinde,
ınara'nın bedeni ateş olup Tanrıların gücüne güç katarken,
ınara'nın dumanı Tanrıların sisine bürünürken,
Zuvappiş çıkmış Kral Muvatalli'nin huzuruna.
Demiş ki:
Adalet istiyorum.
Demis ki:
Kanıma kan istiyorum.
Demis ki:
Canıma can istiyorum.
Demiş ki:
Kral bu cinayeti görsün.
Demiş ki:
Panku Meclisi toplansın.
Demiş ki:
Katil cezalandırılsın.
Muvatalli bilgece sözlerle yatıştırmaya çalışmış,
yaşlı adamın deli bir boğa gibi öfkeli yüreğini.
```

Muvattali sarmaya çalışmış,

yaşlı adamın yaralı bir aslan gibi kanayan yüreğini. Muvattalli yumuşatmaya çalışmış, yaşlı adamın aç bir kartal gibi acımasız yüreğini. Ama Zuvappiş vazgeçmemiş. Demis ki: Kanıma kan istiyorum. Canıma can. Muvatalli demiş ki: Tamam. Panku Meclisi toplansın yarın. Tamam. Panku Meclisi yarın versin bu suçun cezasını. Muvatalli bunları demiş, ama Nuvanza'yı kendi yazgısına teslim etmemiş. Konuşmuş tek tek Panku Meclisi'nin soylu üyeleriyle. Olayı anlatmış onlara tek tek. Demiş ki: Nuvanza'yı bilirsiniz. Demiş ki: Nuvanza bu ülke için çok şey yaptı. Demiş ki: Nuvanza katil değil. Demiş ki:

Tanıkları dinledim. ınara sürüklemiş onu kavgaya. Demis ki: Siz de dinleyin tanıkları. Demiş ki: Bir can gitti, gitmesin biri daha. Ertesi gün Panku Meclisi'nin soyluları açıklamış kararı. Soylular kararda demişler ki; ınara'yı Nuvanza öldürdü, doğrudur. ınara'yı Nuvanza kılıcıyla öldürdü, doğrudur. Ama ınara başlattı kavgayı. Tanıklar görmüş bunu. Tanıklar bize söylediler bunu. Biz bunu öğrendik. ınara başlatmış kavgayı. Ama ınara öldü. Onu Nuvanza öldürdü. Tanıklar söyledi bunu da bize. Biz bunun için şöyle karar verdik: Nuvanza suçludur, ınara'yı öldürdüğü için. Ama Inara çaresiz bırakmıştır onu. Bu yüzden Nuvanza ölümü hak etmiyor. Ama bir can borcu varıInara'nın ailesine. Bu yüzden Nuvanza öz oğlu Zitiş'i verecek Zuvappiş'e. Ve Zuvappiş hiç kin duymayacak Nuvanza'ya. Eğer Zuvappiş kin duyarsa, Meclis yeniden toplanacak. Ama Nuvanza, kan borcunu ödemezse, eğer Nuvanza oğlu Zitiş'i, borçlu olduğu Zuvappiş'e vermezse, kendi canını verecek oğlunun yerine. Babam bu haberi getirince benim çözüldü bedenim. Konuşmayı unutan ağzımdan bir çığlık yükseldi, gözlerimden kanlı yaşlar boşandı. Düştüm bir taş gibi evimizin taştan zeminine. Aynı anda bir çığlık daha yükseldi, bir kadının daha gözlerinden kanlı yaşlar boşandı. Aynı anda bir kadın daha düştü taş gibi evinin taştan zeminine. O Nuvanza'mn karısı, Zitiş'in anası Manni'ydi. Günahsız Manni, olanlardan habersiz Manni, zavallı Manni. Kurban Zitiş'in anası, kurban Manni. Duyunca Panku Meclisi'nin kararını, inanamadı duyduklarına. Suçsuzdu onun inancına göre kocası Nuvanza. Cahil bir çocuktu ınara ve biraz da deli.

Hic yoktan önüne çıkmıştı Nuvanza'nın. Öldürtmüstü kendini. Manni duyunca Panku Meclisi'nin kararını, yıkıldı taş gibi, evinin taştan zeminine. Ve kendine gelmesi için su serptiler yüzüne. Manni kendine gelince, hemen çıktı Kraliçe'nin huzuruna. Dedi ki: Benim kocam suçsuz. Dedi ki: Benim kocam kötülük bilmez. Dedi ki: Benim kocamı siz tanırsınız. Benim kocam bir kahraman. Dedi ki: Bu karar çok ağır. Dedi ki: Bu karar insafsızca. Dedi ki: Almayın çocuğumu elimden. Kraliçe biliyordu durumu. Muvatalli anlatmıştı Kraliçe'ye siyasetin neyi istediğini. Kraliçe dedi ki: Nuvanza'yı biliriz. Kötülük nedir bilmez. Dedi ki: Nuvanza'yı biliriz. Nuvanza bir kahraman. Dedi ki: Ama genç bir adam öldü. Soylu Zuvappiş'in oğlu ınara. Dedi ki: Bir at değil, bir koyun değil, bir dana değil. Bir insan öldü. Soylu Zuvappiş'in oğlu ınara. Dedi ki: Karar insafsız değil. Karar adil. Dedi ki: Üzülme. Gençsin, bir çocuğun daha olur. Bunun üzerine Manni baktı Kraliçe'ye. Bunun üzerine Manni anladı bu kararın değişmeyeceğini. Bunun üzerine Manni içine akıtmaya başladı yaşlarını. Bunun üzerine Manni çıktı saraydan. Bunun üzerine Manni döndü evine. Sarıldı gün ortasında, olanlardan habersiz derin bir uykunun içindeki oğluna. Uyandırmaya kıyamadan sarıldı oğluna. Uyandırmaya kıyamadan kokladı oğlunu. Uyandırmaya kıyamadan öptü

oğlunu. Ve sonra Nuvanza geldi eve. Zitiş'e sarılmış Manni'yi görünce kabardı

Ve Nuvanza dedi ki karısına: Ben canımı vereyim. Vermeyelim Zitiş'i onlara. Ve Nuvanza dedi ki karısına: Zitiş'in bir suçu yok. Ve Nuvanza dedi ki karısına: Senin bir suçun yok. Ben öldürdüm ınara'yı. Ben ödemeliyim döktüğüm kanın bedelini. Manni baktı Nuvanza'ya. Dedi ki: Neden? Dedi ki: Söyle bana. Neden düşman oldu sana ınara? Nuvanza dedi ki: Bilmiyorum. Nuvanza dedi ki: Biri kışkırtmış olmalı. Dedi ki: Belki şaraptan. Belki biradan. Hava da sıcaktı. Yanlış anladı belki beni. Bilmiyorum, neden. Nuvanza korudu beni.

yüreği.

Nuvanza korudu benim kahrolası adımı. Nuvanza söylemedi Manni'ye benim adımı. Nuvanza söylemedi kimseye, benim ölümlere neden olan adımı. Manni baktı kocasına. Manni kocasını tanıyordu. Manni kocasına inanmadı. Ama başka bir şey sormadı. Ertesi gün alıp götürdüler Zitiş'i. Bir çığlık yükseldi Manni'nin evinden. Bir çığlık asılı kaldı Nuvanza'nın evinin üzerinde kara bir duman gibi. Manni oğluyla birlikte gönderdi aklını. Manni oğluyla birlikte gönderdi yüreğini. Manni oğluyla birlikte gönderdi sevincini. Manni oğluyla birlikte gönderdi umudunu. Manni oğluyla birlikte gönderdi ne bekliyorsa hayattan. Ve Manni o kadar çok şey gönderdi ki oğluyla birlikte,

geriye ölümden başka bir şey kalmadı.

Nuvanza, karısının ölüsünü nehirde bulunca,

nehrin kızıl suları Manni'nin tatlı canını alınca,
Nuvanza çıldırdı.
Nuvanza başkaldırdı Tanrılara.
Ne tapınaklara girdi, ne adak sundu, ne de yalvardı.
Yaralı bir arslan gibi ölümü arar oldu.
Muvatalli yeni bir belaya meydan vermemek için
Nuvanza'yı yolladı Hattuşa'dan.
Yolladı onu ayaklanan bir Kaşga Beyi'nin üstüne.
Nuvanza severek kabul etti bu görevi.
Ölüme yakın olmak artık onun en büyük sevinciydi.
Ben Hattuşa'da kaldım.
Aklım Nuvanza'yla birlikte yürüdü Kaşga Beyi'nin üzerine.

Ve Manni verdi canını, Hattuşa'ya can veren nehre.

Ben Hattuşa'da kaldım.
Ruhum Nuvanza'yla birlikte atıldı,
Kaşga savaşçılarının üzerine.
Ve çok geçmeden karşılaştı Nuvanza,
Ölüm Tannsı'nın soğuk yüzüyle.
Ve Nuvanza karşılaşmadan Ölüm Tanrısı'yla,
ben gördüm bunu rüyamda.

Yüreğim Nuvanza'yla birlikte arar oldu ölümü.

Ben Hattuşa'da kaldım.

Beyaz bir ata binmişti Nuvanza. Beyaz bir giysi vardı ü|erinde. Beyaz bir kalkanla koruyordu kendini. Beyaz bir kabzası vardı elindeki baltanın. Bir savaşçı çıktı karşısına. Siyah bir ata binmişti. Siyah bir giysi vardı üzerinde, Siyah bir kalkanla koruyordu kendini. Ve siyahtı kılıcının kabzası. Nuvanza, siyahlı adamı görünce, ölmüş karısıyla karşılaşmış gibi gülümsedi. Günlerdir görmediği oğlunu görmüş gibi istekle atıldı, siyah kabzalı kılıcın önüne. Siyah giysili savaşçının kılıcı yardı rüzgârı. Siyah giysili savaşçının kılıcı, indi Nuvanza'nın beyaz kalkanın üstüne. Nuvanza sendeledi,

bir boğa tarafından boynuzlanan adam nasıl sendelerse. Nuvanza güçlükle durdu güçlü atının üzerinde.

Siyahlı adam bir tay gibi çevikti. Yeniden savurdu kalıcını. Nuvanza hazırlıksızdı bu kez.
Kalkanını kaldıramadı bu kez.
Kılıç Nuvanza'nın başına inecekti bu kez.
Ama Manni göründü birden. Beyaz bir bulutun içinde.
Manni belirdi birden beyaz tüller içinde.
Manni belirdi birden,
dudaklarında oğlunu yitirmeden önceki gülümsemesiyle.

```
Manni'nin bulutu girdi kılıçla Nuvanza'nın arasına.
Ve Manni'nin bulutu korudu Nuvanza'yı.
Ve ben çığlık atarak uyandım.
Ve Nuvanza'ya bir şey oldu, ben anladım.
Ve o geceden sonra ben,
Nuvanza'dan gelecek haberleri bekledim.
Ve o geceden sonra ben uykuyu yitirdim.
Ve o geceden sonra ben düş yerine,
Nuvanza'dan gelecek haberi sayıkladım.
Haberi yerine kendi geldi Nuvanza'nın.
Yaralı, neredeyse ölüme yakın.
Ve büyücüler ve hekimler toplandı başına büyük kumandanın.
Ve evinde kim varsa, hizmetçileri, köleleri toplandılar başına.
Ve ben evimde kalamadım artık.
Ve ben gündüzleri gidip Nuvanza'nın evine,
onun başında bekledim.
Ve ben, sen neden geldin diyenlere dedim ki:
Nuvanza babamın arkadaşıdır. Nuvanza bizim yakınmazdır.
Nuvanza yalnızdır. Nuvanza'nın bir yakım yoktur.
Dedim ki:
Nuvanza bizim yakınmazdır.
Böylece kaldım ben Nuvanza'nın kederli evinde.
Böylece kaldım ben,
kendi elimle ocağını söndürdüğüm evin dört duvarı altında.
Böylece bekledim başında Nuvanza'nın.
Nuvanza ölmesin diye...
Nuvanza ölürse, onunla birlikte ben de öleyim diye.
Ama şükür Nuvanza ölmedi.
şükür açtı Nuvanza gözlerini.
O gözlerini açtığında ilk beni gördü.
Gözlerinde yorgunluk vardı.
Gözlerinde derin bir keder.
Gözlerinde bilmediğim bir karanlık vardı.
Gözleri görünce, hemen tanıdı beni.
Dedi ki:
Ninatta.
Dedi ki:
Tatlı Ninatta.
Dedi ki:
Cesur Ninatta. Rüyamda hep seni gördüm.
Rüyamda hep seninle Manni'yi gördüm.
Manni'nin yanında hep Zitiş vardı. Sen yalnızdın.
Sen sadece bana bakıyordun.
Dedi ki:
Ninatta, karanlığın içinde bir güneş gibi ışıldıyordu yüzün.
Manni elini tutmuştu senin. Manni elimi tutmuştu benim.
Manni kederli bir şarkı mırıldanıyordu.
Manni yazgısını mırıldanıyordu kendi kendine.
Ninatta sen susuyordun.
Ninatta ben de susuyordum.
Suskunluğumuz Kutsal Dağ'dan daha ağırdı.
Suskunluğumuz zalim Tanrıların vereceği cezadan daha ağırdı.
Ninatta, sen ne yaptın bana?
Ninatta, ben ne yaptım sana?
Ninatta biz ne yaptık karımla, oğluma?
Nuvanza böyle deyince,
gözyaşlarım tutamadı kendini.
Nuvanza böyle deyince,
utanç kapkara bir kan gibi yürüdü yüzüme.
 Nuvanza böyle deyince, suçunu bilen bir köle gibi küçüldüm
                                                                 kendi bedenimin
içinde.
Nuvanza böyle deyince,
```

kaçmak için kendi utancımdan,

kaçtım Nuvanza'nın evini saran duvarlardan.

Ama kurtuluş yoktu bundan.

Utanç her yerdeydi. Utanç her yerde benimleydi.

Ben günlerce Nuvanza'nın evine gidince,

anlamıştı insanlar ınara'nın neden öldüğünü

Anlamıştı insanlar Zitiş'in neden verildiğini ınara'nın ailesine.

Anlamıştı insanlar, Manni'nin neden kendini nehre attığını.

Anlamıştı insanlar Ninatta'nın bir günahkâr olduğunu.

yedinci tablet

Ey, beni pençesinde inleten bu laneti kaldırmak için yılların ötesinden gelen kişi. Ey, benim kötü kaderim için ağlayan kişi. Hattuşa'da herkes düşman olmuştu bana. Bir tek babam soylu Maruvaş inanmadı, Hattuşa'yı basan sel suları gibi evlere sızan söylentilere. Sordu bana:

Doğru mu duyduklarım? Sordu bana:

Sen Nuvanza'yı sevdin mi? Sordu bana:

Bu yüzden ölmüş ınara. bu yüzden ölmüş Manni. Bu yüzden sönmüş ocağı Nuvanza'nın. Ben söyledim babama. Evet, ben Nuvanza'yı sevdim. Ben söyledim babama. evet, bu yüzden öldü Inara. Evet, bu yüzden söndü ocağı Nuvanza'nın. Ben söyledim babama. Ama ben böyle olsun istemedim. Ben Inara ölsün istemedim. Ben Nuvanza katil olsun istemedim. Ben Zitiş, Manni'den koparılsın istemedim. Ben Manni huzuru nehrin kızıl sularında bulsun istemedim. Ben Nuvanza'nın ocağı sönsün istemedim. Ben sadece Nuvanza'yı sevdim.

Babam Soylu Maruvaş bunları duyunca gözyaşları döküldü, solgun yanaklarına.

Babam Maruvaş bunları duyunca sarıldı bana. Babam Maruvaş anladı beni.

Ve ben anladım Maruvaş babam olduğu için şanslı olduğumu.

Dedi ki:

Artık her taraf bataklık.

Dedi ki:

Artık sen bataklık yoluna düşmüş bir ceylansın.

Dedi ki:

Dikkat etmen gerek artık.

Dedi ki:

ınsanlar kötü. Senin mutsuzluğun, eğlencedir onlara. Dedi ki:

ınsanlar kötü. Ninatta'nın kara yazgısı, eğlencedir onlara.

Bu yüzden uzak dur Nuvanza'dan. Bırak artık onu.

Kopar at içinden,

bir köle nasıl koparırsa tarladaki ayrık otunu.

Ben dedim ki:

Ey benim soylu babam.

Kralın verdiği unvanla değil, aklıyla, yüreğiyle soylu babam.

Bilirsin yalan söyleyemem sana. Ben unutamam Nuvanza'yı.

Ama uzak kal dersen, denerim.

Ama bunu yaparım diyemem.

Çünkü denedim, yapamadım.

Sen istersen yine denerim, yapar mıyım bilemem.

Ben böyle deyince, kederi daha da derinleşti babamın.

Ama artık başka söz demedi.

O demedi ama bizim üzerimize söylenmiş sözler,

büyüdü, firtina oldu, sarayın üstünde patladı.

Kral Muvatalli zor durumdaydı.

Nuvanza herkesin ağzındaydı.

Eğer Nuvanza değil de başka biri olsaydı konuşulan,

Muvatalli hiç acımadan çözerdi sorunu.

Ama Muvatalli, Nuvanza'dan vazgeçemezdi.

Nuvanza sadece bir kumandan değildi.

Nuvanza sadık bir dosttu.

Nuvanza krallığın mührü altındaki krallıkları biliyordu.

Nuvanza kralların hangisi yiğit, hangisi korkak, hangisi sadık, hangisi hain, hangisi iyi, hangisi kötü, hangisi aptal, hangisi akıllı biliyordu. Krallarla savasmıştı, krallarla konuşmuştu,

krallarla barış anlaşmaları yapmıştı, krallarla yemek yemişti, krallarla şarap içmişti.

Muvatalli, Nuvanza'dan vazgeçemezdi.

Çünkü, bizim dedikodumuz Hattuşa'nın gökyüzünde

kara bir bulut gibi gezerken,

aşağıda Ramses adında bir başka kara bulut

yürüyordu Hatti ülkesine.

Ramses, Hatti şehirlerinden birine zafer kayası oydurtmuştu.

Bu ülke benimdir yazdırmıştı.

Bu ülke, Mısır'ındır yazdırmıştı.

Ramses uyumuş bir laneti uyandırmak istiyordu.

Ramses eski bir yarayı yeniden açmak istiyordu.

Ramses kötü bir masalı yeniden anlatmak istiyordu.

Masal lanetliydi, kanlıydı, eskiydi. Çok eskiydi.

Tanrı Kral şuppiluliuma'nın günleri kadar eskiydi.

şimdi Tanrı olan Kral şuppiluliuma Hatti ülkesini genişletti. Yalçın dağları, verimli ovalan, yeşil ırmakları, mavi gölleri, sarayları, tapınakları, tapınakların Tanrılarını Hatti'ye kattı. Hatti ülkesi büyük ülke oldu. Kral şuppiluliuma Büyük Kral oldu.

Kral şuppiluliuma büyürten Mısır küçülüyordu. Mısır'da krallar birbirini öldürüyordu. Mısır'da genç bir adam, Tutenkamon kral olmuştu. Ama Mısır'da krallar çok yaşamıyordu. Tutenkamon da çok yaşamadı.

Tutenkamon'un karısı, üvey kız kardeşi Ankesenamon'du. Tutenkamon ölünce, güzel gözlü Ankesenamon korktu. Çünkü Başrahip Eje, kral olmak istiyordu. Kral olmak için, Ankesenamon'la evlenmek istiyordu. Kraliçe Ankesenamon bunu biliyordu. Ankesenamon, Rahip Eje'yle evlenmek istemiyordu. Ama Rahip Eje ısrarlıydı. Rahip Eje güçlüydü.

Mısır ülkesinde Rahip Eje'ye karşı çıkacak kimse yoktu. Kraliçe Ankesenamon bunu da biliyordu. Bunu bildiği için Kral şuppiluliuma'ya mektup yazdı. Dedi ki: Ey, Hatti ülkesinin güçlü Kralı.

Ey, adı benim ülkemde bile saygı uyandıran büyük adam.

Benim kocam öldü.

Benim oğlum yok.

Ama sende oğul çokmuş.

Neden bana oğullarından birisini vermiyorsun.

Eğer sen oğullarından birini bana verirsen,

Ben onu kendime koca yapacağım.

Büyük Kral şuppiluliuma mektubu okudu.

Mektubu okudu ve aklı karıştı.

Ankesenamon'un sözlerine inanamadı.

Kral şuppiluliuma Hatti'nin büyüklerini topladı.

Mektubu onlara da okudu.

Hatti'nin büyüklerinin de aklı karıştı.

Ve Kral şuppiluliuma Mısır'a bir elçi yolladı.

Elçi güvendiği bir adamdı.

Elçinin adı Hattuşa-ziti'ydi.

Hattuşa-ziti'nin yolculuğu günlerce sürdü.

Hattuşa-ziti günlerce Mısır'da kaldı.

Hattuşa-ziti günler sonra döndü Mısır'dan.

Yanında Kraliçe Ankesenamon'un ikinci mektubu vardı.

Kraliçe Ankesenamon şöyle diyordu:

Ey Hitit ülkesinin güçlü Kralı.

Ey adı benim ülkemde bile saygı uyandıran büyük adam.

Niçin bana inanmıyorsun? Niçin alay ettiğimi sanıyorsun? Ben başkasına değil yalnızca sana yazdım. Birçok oğlun olduğu söyleniyor. Oğullarından birini bana verirsen O, hem bana koca, hem de Mısır'a kral olacak. Büyük Kral şuppiluliuma inandı Ankesemon'un sözlerine. ınandı bu çaresiz kraliçenin yürekten gelen davetine. Ve oğlu Zannanza'yı bir askeri birlikle yolladı Mısır'a. Ama Zannanza hiçbir zaman ulaşmadı Mısır'a. Saray entrikalarının uzmanı Başrahip Eje, Ankesenamon'la evlenmek için gün sayan Eje, Kral olmak için yanıp tutuşan Eje, Mısır ordusunu sürdü Hitit birliğinin üzerine. Ve acımasızca öldürdü Prens Zannanza'yı. Prens Zannanza'yı ve arkadaşlarını.

Kral şuppiluliuma olayı öğrenince bir boğa gibi köpürdü. Yaralı bir aslan gibi kükredi. intikam yeminleri etti Tanrılara. ıntikamı için yardım etsinler diye kurban sundu Tanrılara. Ama Tanrıların niyeti başkaydı. Tanrılar Hatti ülkesini cezalandırmaya hazırlanıyorlardı. Ve bu ceza suyla geldi, toprakla geldi, rüzgârla geldi. Çocuk, genç, yaşlı demeden Hatti insanlarını kırdı geçirdi. Salgın aylarca sürdü. Ölümler aylarca sürdü. Evlerden yükselen feryatlar aylarca sürdü. Bu kara lanet, Kral şuppiluliuma'yı alıncaya kadar sürdü. Kral şuppiluliuma yatağa düşünce, Kral şuppiluliuma'nın al benzi kuru topraklar gibi sararınca Kral şuppiluliuma'nın kartal bakışı solunca lanet de bitti. Rüzgârın sürüklediği kara bulutlar gibi dağıldı lanet. Lanetle birlikte salgın da gitti. Lanetle birlikte ölüm de gitti. Ama Mısırlılar'a duyulan nefret hep kaldı. Kral şuppiluliuma ölse bile Kral şuppiluliuma'nın Mısır'a duyduğu nefret hiç ölmedi. Her Hitit Prensi bu nefretle doğdu. Bu nefretle büyüdü. Bu nefret yürekte bir yara gibi hep kaldı. Ramses işte bu yarayı yeniden kanatmak istiyordu. Ramses iki ülkeyi de bu yaranın kanıyla yıkamak istiyordu. Tehlike sınırdaydı. Tehlike yakındı. Tehlike kapımızın önündeydi. Muvattalli ilk kez endişelendi. Muvatalli ilk kez korktu. Muvatalli bir sabah erkenden kalktı. Muvatalli çatının üstüne Güneş Tanrısı'nın karşısına üzeri örtülü hasırdan iki masa kurdu. Masalardan birini Arinna Kenti'nin Güneş Tanrıçası için, Ötekini diğer Tanrılar için kurdu. Masaların üstüne otuz beş adet kurban ekmeği, Kızılca buğday kırması, içlerinde iyi kaliteli yağ, Yağlı börek ile dolu tencere, Kızılca kırması ile dolu bardak, Otuz testi şarap koydu. Bunlar hazırlanınca, Muvatalli çatının üstüne çıktı. Muvatalli Tanrıların huzuruna vardı.

Muvatalli, Arinna Kenti'nin Güneş Tannçası'na, Göğün Güneş Tanrısı'na, şimşeğin Fırtına Tanrısı'na ve diğer Taunlara şöyle dedi: Göğün Güneş Tanrısı Ve Hâkimem Arinna'nın Güneş Tanrıçası, Hâkimem kraliçe, Hatti ülkesinin kraliçesi, Efendim Göğün Kralı Fırtına Tanrısı,

Hâkimem kraliçe Tanrıça Hepat, Göğün Kralı Hatti'nin Fırtına Tanrısı... Bütün erkek ve kadın Tanrılar, Hatti ülkesinin bütün dağlan ve ırmakları, Tanrılar efendilerim, Hâkimem Arinna'nın Güneş Tanrıçası Ve Hatti ülkesinin bütün Tanrıları, Efendilerim, sizler, rahibiniz olarak benim için Hatti ülkesinin hâkimiyetini ilan ettiniz. şimdi Tanrılarım kulunuzun, rahibinizin sözünü, duasını işitin! Efendilerim, Tanrılarım, tapınaklarınızın ve heykellerinizin duasını yapacağım... Efendilerim, Tanrılar kulağınızı bana verin! Benim bu dualarımı işitin! Efendilerim, dua olarak söylediğim bu sözleri siz Efendilerim, Tanrılar kabul edin! Onları işitin! Size, Tanrılara, dua olarak sunduğum bu sözlerimden işitmek istemeyecekleriniz olursa, onlar, ölümlü bir kişinin ağzından çıktığı için, onları işitmeyi bir yana bırakın! ışte ben Kral Muvatalli, Arinna'nın Güneş Tanrıçası'nın Ve bütün Tanrıların rahibi olarak ben Muvatalli, Sana, Göğün Güneş Tanrısı'na dua ediyorum. Sen Efendim Göğün Güneş Tanrısı, bugün Tanrıları kaldır! Hangi Tanrıları bugün yakan için çağırdıysam. Sen, Göğün Güneş Tanrısı, Onları gökten, yerden, dağlardan, ırmaklardan, tapınaklarından, tahtlarından çağır! Efendim, şimşeğin Tanrısı, ben bir insanoğlu idim. Babam, Arinna'nın Güneş Tanrıçası'nın Ve bütün Tanrıların rahibi idi. Beni babam dünyaya getirdi. Sen şimşeğin Firtina Tanrısı beni annemden aldın. Beni büyüttün. Beni Arinna'nın Güneş Tanrıçası'na Ve bütün Tanrılara rahip yaptın! Hatti ülkesinde beni kral yaptın! Tahta oturttun! Ben Kral Muvatalli, Senin, şimşeğin Fırtına Tanrısı tarafından büyütülmüş biri kişi olarak sana dua ediyorum. Hangi Tanrıları çağırdı isem, Hangi Tanrılara dua etti isem, O Tanrılara beni açındır! Benim, kulun Muvatalli'nin dilinden dökülen sözleri al! Onları Tanrıların önüne götür! Tanrılar, benim dualarımı geri çevirmesinler! Nasıl ki kuş yaşamak için yuvasını bulursa, Ben de, Efendim şimşeğin Fırtına Tanrısı, Seni buldum. Beni yaşat! Tanrılara hangi duayı ediyorsam, o sözleri Tanrıların içine doldur! Beni işitsinler! Ben seni her zaman yücelttim. O zaman da yücelteceğim. şimşeğin Firtina Tanrısı'nı o zaman da yücelteceğim! Gelecekte oğlum, torunum, krallar, kraliçeler, Hatti ülkesinin prensleri, subaylarım, Efendim şimşeğin Fırtına Tanrısı'na

her zaman saygı duyacaklar Ve şöyle diyecekler: O, gerçekten kudretli, kahraman, Tanrısal yüceliğe ulaşmış bir Tanrı'dır.

Muvatalli böyle seslendi Tanrılara. Muvatalli böyle yardım istedi Tanrılardan. Ve Tanrılar ona açık bir şey söylemediler. Ve Tanrılar ona biz senin yanındayız demediler. Ve Muvatalli anladı Tanrılardan yardım gelmeyeceğini. Anladı tek çarenin insanlarda olduğunu. Anladı tek çarenin savaşçılarında olduğunu.

işte o yüzden Muvatalli, Nuvanza'dan vazgeçemezdi. Çünkü savaş kapıdaydı. Çünkü Amurru devleti, yüz çevirmişti ondan. Amurru kralı gönderdiği tablette şöyle diyordu: Bugüne kadar sadık hizmetkârdık size ama artık değiliz. Muvatalli, Nuvanza'dan vazgeçemezdi. Çünkü büyük savaş yakındı. Ve Muvatalli kararını verdi. Ve Nuvanza yataktan kalkınca Ve Nuvanza neşesine değil ama sağlığına kavuşunca, onu yanına çağırdı. Dedi ki: Bela yırtıcı kuşlar gibi dönüyor başımızda. Dün gece Göğün Güneş Tanrısı bana göründü. Savaş yakın, dedi. Savaşa hazırlanın, dedi. Göğün Güneş Tanrısı, Nuvanza'yı gönder, dedi. Nuvanza Nahrina'ya, Pidasa'ya, Dardanoi'ye, Masa'ya, Karkisa'ya, Lykia'ya gitsin, bu ülkelerin krallarıyla, beyleriyle konuşsun ve onları da savaşa hazırlasın, dedi. Daha başka ülkelerin kralları ve beyleriyle konuşsun, onları da savaşa hazırlasın, dedi. Savaş zor ve büyük olacak, dedi. Daha önce böyle bir savaş görülmemiş olacak, dedi. Bu savaşta Nuvanza en büyük yardımcındır, dedi. Bu savaşta Nuvanza öz kardeşinden daha yakın olacak, dedi. O sadece komutan değil, o bir kral gibidir, dedi. O tıpkı bir kral gibi senin yerine konuşabilir, dedi. Göğün Güneş Tanrısı bana böyle, dedi. Nuvanza şaşkındı. Nuvanza, Tanrılar onu terk etti sanıyordu. Nuvanza, Tanrılar ona kızgın sanıyordu. Nuvanza, Muvatalli'nin sözlerini, Tanrıların kendisini bağışladıklarına yordu. Nuvanza kabul etti Muvatalli'nin verdiği görevi. Böylece Hattuşa'dan da, ben Ninatta'dan da uzak olurdu. Böylece kendini ve beni korumuş olurdu. Böylece Nuvanza gitti Hattuşa'dan. Böylece Nuvanza başladı,

kralları, beyleri Muvatalli'nin etrafında toplamaya.
Böylece Nuvanza uzak kaldı Hattuşa'dan ve ben Ninatta'dan.
Ve böylece ben daha çok sevdim onu.
Böylece ben daha çok özledim onu.
Sonra bir gün Nuvanza çıkıp geldi.
Karlı, karanlık kış günlerinin ardından
çıkıp gelen bahar gibi geldi.
Tatlı bir söz gibi çıkıp geldi.
Sıcak bir gülümseyiş gibi çıkıp geldi.

Nuvanza iyi haberlerle qeldi. Kaç ülke, kaç kral, kaç beyle konuştuysa onlar demişler ki: Biz Hatti ülkesinin Büyük Kralı Muvatalli ile birlikteyiz. Ekinimiz onundur, hayvanımız onundur, askerimiz onundur, mızrağımız ve kılıcımız onundur. Muvatalli sevindi buna. Ama aynı sevinci Nuvanza'nın güneşten kavrulmuş yüzünde göremeyince burkuldu içi. iyilik yapmak istedi, bu sadık adama. Oturup konuştu onunla. Oturup konuştu. Bir kral gibi değil, hakiki bir dost gibi. Dedi ki: Ölen kişi artık ölüler ülkesine gitmiştir. Nasıl ki nehir bir kayayı deler de bir parçasını götürürse, ölen kişi de bizden kopmuştur. Ölen kişi artık sadece Tanrılarla konuşacaktır. Çünkü Tanrılar onu yanlarına almıştır. Dedi ki: Kalan kişi yaşayanlar ülkesindedir. Kalan kişi yaşayacaktır. Kalan kişi unutarak yaşayacaktır. Özlemek kutsal ise unutmak da kutsaldır. Dedi ki: Böyle olmaz. Bir erkek yalnız yaşayamaz. Sana bir kadın gerek. Nuvanza inatçı bir keçi gibi geri durdu. Dedi ki: Savaş yaklaşmakta. Dedi ki: Kadın bir savaşçının ayak bağıdır. Ben böyle yalnız daha yararlı olurum kralıma.

Muvatalli zeki kral, Muvatalli zeki erkek. Muvatalli gülümsedi Nuvanza'nın karşı koyusuna. Dedi ki: Sen bilirsin. Ama ben, Nuvanza olsaydım eğer, Beni seven bir kız olsaydı eğer, Hele benim yüzümden dile düşmüş bir kızsa eğer, Hiç düşünmez alırdım evime. şüphe yok, Tanrıların da hoşuna giderdi böylesi. Nuvanza inatçı bir boğa gibi uzak durdu bu tekliften. Dedi ki: Olmaz. Dedi ki: Ben kadın almayacağım evime bir daha. Dedi ki: Yalnız yaşamak iyi. sekizinci tablet

Ey, üzerimdeki büyük laneti kaldıracak,

Ey, benim sevincim olacak kişi. Nuvanza'nın beni istemediğini, Nuvanza'nın yalnızlığı seçtiğini, Ben, babam soylu Maruvaş'tan duydum.

Duydum ve incindim. Duydum ve üzüldüm. Duydum ve ümidimi yitirdim. Ve ben, Manni'yi düşündüm. Manni'nin ölümünü düşündüm. Ve ben kendimi Manni'nin yerine koydum. Dedim ki kendime: Belki ben de atlamalıyım nehre. Belki ben de huzuru kızıl sularında aramalıyım nehrin. Belki ben de elveda deyip yaşayanlar ülkesine, ölüler ülkesinin kapısını çalmalıyım. Ağaca düşen kurt gibi girdi bu düşünce aklıma. Ve ağaca düşen bir kurt gibi çıkmadı bu düşünce aklımdan. Ve babam bana baktı. Bana baktı ve gördü gözlerimin beyazında (büyüyen kara ölümü. Bana baktı ve anladı kızının yaşayanlar ülkesini terk etmek istediğini. Ve babam bana hiçbir söz demedi. Ve babam çıktı gitti evden. Ve ben ölmeye hazırlandım. Ve ben ölmeye hazırladım aklımı, yüreğimi, bedenimi. Ve ben ölecektim.

Ve babam Büyücü İştapariya'yı getirdi evimize. Ben, İştapariya'yı gördüm. Iştapariya'nın karanlıkta ışıl ışıl yanan gözlerini gördüm. Iştapariya geldi ve elini alnıma koydu. Iştapariya geldi ve elini kamıma koydu. Iştapariya geldi ve elini ayaklanma koydu. Iştapariya beni bıraktı, Iştapariya Güneş Tanrıçası'na seslendi: Dedi ki: Ey büyücülüğün Güneş Tanrıçası. Ey kudretli Güneş Tanrıçası, sen bir ziyafet verdin. Tüm Tanrıları davet ettin, tüm insanları da davet ettin, ama benim şu hastamı çağırmadın. Tanrılar, yediler, içtiler, insanlar yediler, içtiler, ama benim hastam yemedi, benim hastam unutuldu. Sen bu hasta kadını niye çağırmadın? Bu hasta sen Güneş Tanrıçası'nı Baş Tanrısı yapmıştı. Lütfen çağır onu, lütfen o da bize katılsın: Bırak onu, yesin içsin. Bırak onu, sen Baş Tanrıçası'na gelsin. Bırak hastayı gelsin. Bırak kadını gelsin. Bırak onu sağlığına tekrar kavuşsun. Bırak onu Güneş Tanrıçası'na gerçek bir köle olsun. Bırak onu sana hep kurbanlar getirsin. Iştapariya böyle dedi. İştapariya kuyruk yağı çıkardı. Iştapariya kuyruk yağını eritti. Iştapariya dedi: işte bu yağ nasıl eriyip gittiyse, kötülük de aynı şekilde erisin. Yok olup gitsin. Ve kötülük yok olup gitti

Ve Arinna'nın Güneş Tanrıçası acıdı halime. Ve Arinna'nın Güneş Tanrıçası üç gece üst üste göründü bana. Dedi ki: Bekle. Dedi ki: Nehrin kızıl suyu çare değil derdine. Dedi ki: Bekle. Beklemeyi bilirsen istediğin gerçekleşecek. Dedi ki: Beklemeyi bilirsen istediğin gelecek. Dedi ki: Büyük bir lanet var üzerinde. Çok güçlü bir lanet. Ölü bir erkek, ölü bir kadın ve terk edilmiş bir çocuk. Önce o lanetin kalkması gerek. Dedi ki: Bekle. Beklemeyi bilirsen mutluluk gelecek. Tanrıçam böyle dedi üç gece üst üste. Ve ben üçüncü gece uyandım. Ve ben uyandığımda başucumda oturan babamı gördüm. Ben başucumda oturan babamın gözlerinde gözyaşı gördüm. Utandım ölümü istediğim için. Utandım bu yaşlı adamı bırakıp gitmeyi istediğim için. Babam elini alnıma koydu. Dedi ki: Annen öldüğünde sen küçücük bir bebektin. Dedi ki: Annen öldü ve ben hiçbir kadını sevmedim. Birçok kadın girdi çıktı yatağıma. Ben hiçbir kadını annen gibi sevmedim. Dedi ki: Sevmeyi bilirim. Acıyı bilirim. Sevmenin hayatı nasıl acıya çevirdiğini bilirim. Dedi ki: Ama hayat daha değerlidir sevdadan. Dedi ki: Hayat daha büyüktür sevdadan. Dedi ki: Hayat daha güzeldir sevdadan, sakın hayattan vazgeçme. Sözleri anlamlıydı. Sözleri güzeldi. Sözleri doğruydu. Ama beni etkilemedi. Ben kesilmiş bir dal gibi boynumu büktüm.

Babam benim boynumu büktüğümü gördü, o da boynunu büktü. O da beni anladı. Dedi ki: Umudunu kesme. Bir ağaç kurumamışsa, bu mevsim değilse öteki mevsim çiçek açar. Bu mevsim değilse, öteki mevsim meyve verir. Yeter ki ağaç kurumasın. Ben üzüldüm babamı üzdüğüm için. Dedim ki kendime: Ben artık babamı üzmeyeceğim. Dedim ki kendime: Ben artık Tanrıçamın bana söylediği gibi bekleyeceğim. Dedim ki kendime: Ben böyle yaşamayı seveceğim. Ve karar verdim; Bir daha Nuvanza'yla karşılaşmamaya.

Ve karar verdim; Bir daha Nuvanza'yı düşünmemeye. Ve karar verdim; Nuvanza'nın adını anmamaya. dokuzuncu tablet Ey, Göğün Güneş Tanrısı ile Hâkimem Arinna'nın Güneş Tanrıçası tarafından seçilen kişi. Ey, benim kötü yazgıma tanık olan kişi... Ey, benim içi boşalmış bir ağaca benzeyen zayıf irademe tanık olan kişi. Ey, aşkın beni nehre düşmüş bir dal gibi bir o kıyıya, bir bu kıyıya çarptığına tanık olan kişi. Nuvanza'yla karşılaşmamaya karar vermiştim. Nuvanza'yı düşünmemeye karar vermiştim. Nuvanza'nın adını anmamaya karar vermiştim. Tutamadım sözümü. Babamı üzmek istemesem de, kendimi üzmek istemesem de, dilden dile dolaşan adımı temizlemek istesem de, tutamadım sözümü. Bir sabah cıktım evimden. Bir sabah geçtim Hattuşa'nın taş sokaklarından. Bir sabah vardım Nuvanza'nın evinin önüne. Saklandım bir ağacın arkasına. Saklandım Nuvanza çıkana kadar. Saklandım, Nuvanza gölgesini salıncaya kadar sokağa. O çıkınca kapıdan, ben de çıktım ağacın arkasından. Beni gördü ve gülümsedi. Beni gördü ve durdu. Beni gördü ve sordu: Nasılsın Ninatta? Dedim ki: Aylardır en güzel günüm bu, çünkü seni gördüm. Dedim ki: Aylardır en güzel günüm bu, çünkü bana gülümsedin. Dedim ki: Aylardır en güzel günüm bu, çünkü benimle konuştun. Dedim ki: Teşekkür ederim. Nuvanza'nın gülümseyişi yüzüne yayıldı. Nuvanza'nın gülümseyişi tatlı bir ışık oldu bedenine yayıldı. Dedi ki: Neden öyle söyledin? Ben seni her zaman görürüm. Ben sana her zaman gülümserim. Ben seninle her zaman konuşurum. Dedim ki: Beni görmezsin sandım. Bana gülümsemezsin sandım. Benimle konuşmazsın sandım. Bana kızgınsın sandım. Nuvanza'nın bakışları buğulandı. Dedi ki: Ben sana kızgın değilim. Kızacaksam kendime kızarım.

Ben seni suçlamadım.

Suçlayacaksam kendimi suçlarım.

Dedim ki: Kendine kızma. kızacaksan bana kız. Kendini suçlama, suçlayacaksan beni suçla, çünkü ben açtım bu belaları başına. Nuvanza başını salladı. Dedi ki: Yok, sen açmadın bu belayı başıma. Ben kendim istedim. Yok, sen değilsin başımızdaki lanetin sorumlusu; çünkü ben de seni sevdim. ıstemeseydim, yaklaştırmazdım seni yanıma. istemeseydim, dokunmazdım sana. Sen bir heves değilsin benim için. Sen mutluluksun, sen sevinçsin, sen kedersin, sen acısın, sen kıvançsın, sen yarasın, sen umutsun, sen benim değiştiremediğim yazgımsın. O zaman ben sevinçle titredim. O zaman ben sevincle ağladım. O zaman ben dedim ki: Neden götürmüyorsun beni evine. Dedim ki: O zaman neden arkadaşın olarak almıyorsun yanına? Neden yalnız yaşıyorsun küskün Tanrılar gibi? Neden boynu bükük koyuyorsun beni? Tanrıların küstüğü bir zavallı gibi. Nuvanza sildi savaşçı elleriyle gözümün yaşını. Dedi ki: Senden uzak yaşamak hoşuma mı gidiyor benim? Dedi ki: Ben de isterim, Ninatta'yı evime götürmek. Dedi ki: Ben de isterim, Ninatta'yı hep yanımda görmek. Ben de isterim gecemi, gündüzümü, yatağımı Ninatta'yla paylaşmak... Ama yapamam. Sen de yapamazsın. Dedi ki: iki ölü var aramızda. iki ölü bakıyor bize ölüler ülkesinden. iki ölü var, rüyalarıma giriyorlar. Tanrılar yüz çevirdi bizden. Tanrılar öfkelendi bize. iki ölü var aramızda. Onlara ödememiz gereken bir bedel var. Göğün Güneş Tanrısı kötü günlerden bahsediyor bana. Falcıya gittim, iki kara yılan attı suya. Yılanlar karanlığa yüzdüler. Yılanlar kana yüzdüler. Yılanlar kötülüğe yüzdüler.

Sonra yılanlar karanlığın, kanın, kötülüğün içinden çıktılar. Yılanlar ak sulara yüzdüler. Yılanlar ak sularda birbirinin kara gövdesine dolandılar. Bedenlerinin ışıltısı gözlerimi aldı. Falcı dedi ki bana:

```
Zor günler var önünde,
geçecek.
Uzun ayrılıklar var önünde,
geçecek.
Acı günler var önünde,
geçecek.
Yeter ki,
biri, seni beklesin.
Yeter ki,
biri, sana inansın.
Yeter ki,
biri, seni sevsin.
Yeter ki,
sen de onu bekle.
Yeter ki,
sen de ona inan.
Yeter ki,
sen de onu sev.
Beklemek tek çare senin için.
ınanmak tek çare.
Sevmek tek çare.
Sabır tek çare senin için.
Ben, falcıya sordum:
Ne kadar sürecek bu bekleyiş?
Falcı dedi ki:
Çok uzun sürecek.
Çünkü Tanrılar çok kızmış sana.
Falcı dedi ki:
Çok uzun sürecek.
Önce güneyde bir savaş olacak.
Öyle bir savaş ki yeryüzü böylesini görmemiş olacak.
O savaşta çok insan ölecek,
çok kan dökülecek,
çok kadın ağlayacak.
Tanrıların öfkesi yine de geçmeyecek.
Falcı dedi ki:
Çok uzun sürecek,
Savaş bitecek, barış gelecek,
bilinmezlik, kutsal dağı saran bir sis gibi her yanı kaplayacak.
Ben falcıya sordum:
Nasıl anlayacağım lanetin kalktığını?
Falcı dedi ki:
Tanrılar bir işaret yollayacak sana.
Tanrılar bir yabancı gönderecek sana.
O yabancı kaldıracak laneti.
Ben falcıya sordum:
Kim bu yabancı? Nasıl kaldıracak laneti?
Falcı dedi ki:
Onu bilmem.
Ben havuzda yılanların gösterdiğini söyledim sana.
Ben de evime döndüm.
Ben anlamadım falcının söylediklerini.
Göğün Güneş Tanrısı, gece göründü ve anlattı bana.
Göğün Güneş Tanrısı dedi ki:
Ey, yiğit Nuvanza,
ey, çaresiz Nuvanza,
ey, günahkâr Nuvanza.
Bekle...
Arınmak için bekle.
Kavuşmak için bekle.
Mutlu olmak için bekle.
Yılların ötesinden gelecek yabancıyı bekle.
O seni arındıracak,
```

o seni kavuşturacak,
o seni mutlu kılacak.
On iki halkalı bir bilezik yaptır.
Her bilezik halkasını ülkenin ayrı bir kentine götür.
Her halkanın üzerine,
bir sonraki bileziği götürdüğün kentin adını yazdır.
Bilezikleri on iki ayrı kente sakla.
Her halkanın üzerine sakladığın yeri yaz.
Sonra bekle.
Yılların ötesinden beklenen yabancıyı bekle.
Yabancı gelsin.
Gelsin ve uzak kentlerdeki bilezikleri toplasın.

Toplasın bir araya getirsin.
işte o zaman kalkacak üzerindeki kara lanet.
işte o zaman kavuşacaksın istediğine.
işte o zaman çalacak mutluluk kapını.
işte böyle Ninatta. Göğün Güneş Tanrısı böyle dedi bana.
Biricik aşkım Nuvanza bunları anlatınca
sevinçten gözlerim doldu. Demek kavuşacaktık sonunda.
Uzun yıllar geçse de demek buluşacaktık sonunda.
Ben de Arinna'nın Güneş Tanrıçası'nın
bana söylediklerini anlattım.
Sevindi Nuvanza bunu duyunca.
Uzun yıllar sürse de ayrılık, demek kavuşacaktık sonunda.

onuncu tablet

Ey, karanlık günlerin ardından gelen kişi. Ey, Tanrılar katında bilinen, Tanrılar katında sevilen kişi. Umarım sevinç içinde geçer ömrün. Umarım bir ırmak kadar uzun olur ömrün. Umarım Tanrı yolu gibi ışıklı olur ömrün. Nuvanza'nın konuşmasını duyunca benim de ışıklandı içim. Ve inandım ona. inandım ona ve Tanrılara. Ve Nuvanza on iki halkalı bileziği yaptırdı. Ve Nuvanza ilk halkayı bana verdi. Ve Nuvanza öteki halkaları başka kentlere taşıdı. Ve her halkayı bir kente sakladı. Ve biz sabrı katık edip gecemize, sabrı katık edip günümüze, sabrı katık edip sevgimize, bekledik. Ve biz beklerken, krallar savaşa hazırlandı. Ve biz beklerken Muvatalli ve Hattuşili karar verdi savaşa. Ramses karar verdi savaşa. Ve Muvatalli karar verdi başkentimizi Hattuşa'dan dağların ötesindeki ülkeye, Tarhanduşa'ya taşımaya. Ve soylu babam Maruvaş ve soylu aşkım Nuvanza ve ben taşındık dağların ötesindeki Tarhundaşa'ya. Ve ben terk ettim çocukluğumun kenti Hattuşa'yı. Ve ben taşındım hiç bilmediğim bir kente: Tarhundaşa'ya. Ve savaş hazırlıkları sürdü.

```
Ve madenlerden daha çok demir çıkarıldı. Ve ustalar daha çok ok yaptı, mızrak
yaptı, kılıç yaptı, balta yaptı,
Ve marangozlar yüzlerce savaş arabası yaptı.
Ve ülkeden binlerce at toplandı.
Ve ülkeden binlerce savaşçı toplandı.
Ve o kış sona ererken ülkenin kadınları üzüntü içindeydi.
Ve o kış sona ererken ülkenin yaşlıları üzüntü içindeydi.
Ve o kış sona ererken,
ülkenin genç erkekleri korku, cesaret ve heyecan içindeydi.
Ve o kış sona ererken,
ve bahar gelirken ben Nuvanza için kaygılanıyordum.
Karlar erirken, çiçekler açarken, ekin yeşerirken
ben Nuvanza için kaygılanıyordum.
Ama Nuvanza rahattı.
Nuvanza bana Tanrıların kehanetini anlattı.
Nuvanza bana savaş da olsa, ayrılık da olsa,
ölüm de olsa bu kehanetin gerçekleşeceğini hatırlattı.
Yapmamız gereken o yabancıyı beklemekti.
Ve biz bekledik.
Ve karlar erirken ve çiçekler açarken ve ekin yeşerirken
askerler aşağıya, Suriye ülkesine inmeye başladılar.
Baharı ülkelerinde bırakıp,
ölmek ve öldürülmek için Suriye ülkesine inmeye başladılar.
Ve biz, Nuvanza'yla bir gece vedalaştık.
Ve bir gece biz,
sadece gözlerimizle dokunarak birbirimize vedalaştık.
Sadece sözlerimizle okşayarak bedenlerimizi vedalaştık.
Çünkü dokunmak yasaktı.
Çünkü Taunlar böyle istemişti.
Çünkü Tanrılar öfkelenmişti.
Çünkü Tanrılar yasaklamıştı.
Birbirimize dokunmak için bekleyecektik.
Ve biz bekledik.
Muvatalli ve askerleri Kadeş'e gittiler. Nuvanza ve askerleri Kadeş'e gittiler.
Hattuşili ve askerleri Kadeş'e gittiler.
Onları orada Ramses'in okları,
mızrakları, kılıçları, savaş arabaları bekliyordu.
Onları orada ölüm bekliyordu.
Ve ben her gün öldüm Nuvanza Kadeş'te iken.
Ve ben her gün oklandım.
Ve ben her gün kılıçtan geçirildim.
Ve ben her gün savaş arabalarının altında kaldım.
Ve ben her gün öldüm Nuvanza Kadeş'te iken.
Ve ülkenin bütün kadınları benim gibiydi.
Benim gibi her gün öldüler.
Öldüler ama umutlarını yitirmediler.
Hepsi savaştan gelecek bir haber bekliyordu.
Hepsi savaşı kimin kazanacağını değil,
kocasının, oğlunun, kardeşinin
savaştan dönüp dönmeyeceğini merak ediyordu.
Ve çok geçmeden geldi haberler.
Ve haberler gelmeye başlayınca
her evden bir ağıt yükselmeye başladı.
Her evden bir ölü,
her evden bir savaşçı.
Ve her evde yaslı birkaç kadın,
ve her ev ve her kent acıya, yasa, kedere boğuldu.
Ve savaşın sonucu açıklandığında,
ne biz kazanmıştık, ne Mısırlılar.
Gelen haberci dedi ki:
Kadeş'teki savaş meydanı çok kalabalıktı.
Kadeş'te gökyüzü pırıl pırıldı, açıktı,
```

Tanrılar iyice görsün diye savaşı.
Bizimkiler pusu kurdular Mısır birliklerine.
Ki toplam dört tümeni vardı Mısır'ın.
Ama dört tümen ayrılmıştı birbirinden.
Ki bizimkiler saldırdılar dört tümenden biri olan Ra'ya.
Önce Ra, sonra Amon tümeni bitirildi, oldukları yerde.
Ramses kurbanı oldu tecrübesizliğinin.
Bizimkiler parçaladılar iki Mısır tümenini,
bir dağı ortadan ayırır gibi.
Mısırlılar perişan oldu, savaş arabalarımızın,
savaş baltalarımızın, savaş kılıçlarımızın önünde.
Ama bizim safımızda döğüşen Kaşgalılar savaş bitti sandılar.

Kaşqalılar Mısır birliğinin garnizonunu yağmaladılar. Bozdular savaş düzenini savaş bitmeden. Böylece arkadan yaklaşabildi, sinsi bir Mısır tümeni. Böylece kesin bir zaferi kaçırdık elimizden. Böylece paylaştık zaferi yendiğimiz Ramses'le. Ama kötü bir sonuç değildi yine de. Ramses ertesi gün çıkmadı savaş alanına. Ve çekildi ülkesine. Çekildi Suriye'yi bırakarak bizim kılıçlarımıza, baltalarımıza. Ancak kadınlar ilgili değillerdi bu haberle. Onlar kocalarını, çocuklarını, kardeşlerini sordular. Haberci iyi bir haber veremedi onlara. Haberci dedi ki: Bilmiyorum. Haberci dedi ki: Çok ölü varmış meydanda. Dedi ki: Bilmiyorum kimdir ölen, kimdir kalan? Kadınlar kızdılar haberciye. Kadınlarla birlikte ben de kızdım. Dedim ki: Sen Nuvanza'yı bilmiyor musun? Nuvanza ki yiğit bir komutandır. Dedim ki: Sen Nuvanza'yı bilmiyorsan, nasıl doğru haber getirirsin. Nuvanza ki o savaşın en önünde savaşan bir arslandır. Haberci korktu benden. Haberci korktu kadınlardan. Haberci saklanıp iki muhafızın arkasına kaçtı meydandan. Biz kadınlar kaldık meydanda. Kaldık erkeklerimiz, çocuklarımız, kardeşlerimiz için duyduğumuz acıyla. Ve sonra askerler geldi. Sağ salim geldi askerler. Yaralı geldi askerler. Gözünü, kolunu, bacağını kaybetmiş olarak geldi askerler. Sonra kimse gelmedi. Sonra gelmeyenlerden umut kesildi. Sonra gelmeyenler için ağladı her kadın, her ev, her kent. Ama ben umutluydum.

Eğer kötü bir şey olursa Nuvanza'ya mutlaka duyulur diyordum.
Mutlaka bilinir.
Ve bekliyordum Nuvanza'yı yeniden görmek için.
Gözüm kentin kapılarındaydı.

Kulağım gelen haberlerdeydi.
Bekliyordum Nuvanza'nın girmesini kente.
Ama gelmedi Nuvanza.
Kente girmedi Nuvanza.
Hatti ülkesine geri dönmedi Nuvanza.
Ben kaldım yalnızlığımla,
ben kaldım bir başıma,
ben kaldım elimden alınan umudumla.

on birinci tablet

Ey, umudumun kırıldığını gören kişi, ey, umutları hiçbir zaman kırılmasın dediğim kişi, o gece babam soylu Maruvaş getirdi haberi. O gece boğucu bir sıcağın içinden gelerek babam dedi ki: Nuvanza kaybolmuş savaşta. Dedi ki: Korkma, kimse görmemiş öldüğünü. Dedi ki: Korkma, kimse görmemiş yaralandığını. Dedi ki: Son çatışmadan sonra görmemiş kimse onu. Dedi ki: Belki esir düşmüştür Ramses'e. Belki Ramses götürmüştür onu Mısır'a. Dedi ki: Dur, akıtma gözyaşlarını. Dedi ki: Endişelenme, savaş bitti. Endişelenme, görüşmeler başlar yakında. Bizde de var soylu Mısırlılar'dan esirler. Değiştiririz Nuvanza'yla. Babamın sözlerini duyunca, isyan ettim Taunlara. Sözlerinizi unuttunuz mu, dedim. Bizimle oynuyor musunuz, dedim. Lanetinizi hep böyle üzerimizde mi tutacaksınız, dedim. Ve Firtina Tanrısı nasıl öfkesini indirirse bir ağacın üzerine, işte ben o ağaç gibi sarsıldım durduğum yerde.

Karardı gözüm, erken çöken bir kış akşamı gibi. Düştüm yere gövdesinden ayrılan taze bir dal gibi. Babam kaldırdı beni. Babam yatağıma taşıdı beni. Babam avutucu sözlerle uyuttu beni. Sezmiş olacak ki isyanımı, Nuvanza göründü rüyamda bana. Dedi ki: Nedir bu halin? Dedi ki: Kehaneti bilmez misin? Dedi ki: Bekle. Beklediğimiz yabancı buluşturacak bizi. Ve Nuvanza'yı görünce, Nuvanza'nın sözlerini duyunca, gerçekten görmüş gibi oldum onu. Gerçekten konuşmuş gibi oldum onunla. Ve ertesi gün mutlulukla kalktım yataktan.

```
Bekledim uzun geceler, uzun günler boyunca,
neşeli baharlar, doygun yazlar, yorgun sonbaharlar,
soğuk kışlar boyunca, uzun, çok uzun yıllar boyunca.
Kaç savaş geçti bu topraklardan,
kaç kral çıktı tahta,
kaç kral hükmedemez oldu, kaç insan öldü,
kaç insan doğdu,
kaç ihanet,
kaç aşk,
kaç bayram,
kaç hasat,
kaç düğün yaşandı bu topraklarda, bekledim.
Kral Muvatalli öldü, bekledim.
Oğlu Urhi Teşup kral oldu, bekledim.
Hattuşili entrikalarla Urhi Teşup'u ülkeden kovdu, bekledim.
Hattuşili sonunda isteğine kavuştu, bekledim.
Hattuşili kral oldu, bekledim.
Başkent yeniden Hattuşa'ya taşındı, bekledim.
Puduhepa kraliçe oldu, bekledim.
Puduhepa, Ramses'e mektup yolladı, Nuvanza'yı sordu.
Koca mektupta bir tek satırda Nuvanza'yı sordu.
Bir tek satırda sordu ama ben umutlandım, bekledim.
Mısırdan mektup aylar sonra geldi.
Ben, Kralice'nin dizinin dibine oturdum.
Umutla, mektupta yazılanları dinledim.
Ramses şöyle diyordu:
Hatti ülkesinin Kraliçesi, Büyük Kraliçe Puduhepa,
Ben, kardeşin iyiyim.
Evlerim, oğullarım, ordularım, atlarım, arabalarım iyidir.
Ülkemde büyük ölçüde iyilik vardır.
Sen, kız kardeşim de iyi olasın!
Evlerin, oğulların, orduların, atların, arabaların iyi olsunlar!
Asillerin iyi olsunlar!
Ülkende büyük ölçüde iyilik olsun!
Habercilerim, kız kardeşimin habercileri ile birlikte
bana geldiler.
Onlar, bana kız kardeşimin,
Hatti ülkesinin kralı, Büyük Kral'ın iyiliğini bildirdiler.
Onlar bana kız kardeşimin iyiliğini,
kız kardeşimin oğullarının iyiliğini,
ülkelerinin iyiliğini bildirdiler.
Kız kardeşimin iyilik haberlerini alınca çok sevindim
ve şöyle dedim:
Çok şükür iyidirler.
Kız kardeşimin bana gönderdiği mektubu gördüm
ve Hatti ülkesinin Büyük Kraliçesi kız kardeşimin
pek güzel bir biçimde yazdığı konuları işittim...
Kardeşim Hatti ülkesinin kralı, Büyük Kral bana şöyle yazdı:
Kızımın başına kokulu yağı dökecek kişileri gönder!
Onlar onu Mısır kralının, büyük kralın evine götürsünler!
ışte kardeşim bana böyle yazdı.
Kardeşimin bana bildirdiği bu karar çok güzeldir.
Mısır'ın Taunları ile Hatti'nin Tanrıları
iki büyük ülkeyi sonsuza dek
bir ülke olarak birleştirmek için bizi bu karara sevk ettiler...
Böyle diyordu Büyük Ramses.
Büyük işlerden bahsediyordu Büyük Ramses.
Ama bir satır olsun anlatmıyordu Nuvanza'yı.
Bir satır olsun söylemiyordu Nuvanza'nın başına gelenleri.
Ama umudumu yitirmedim ben, bekledim.
```

Ve bekledim.

Babam soylu Maruvaş öldü. Babam soylu Maruvaş torununu göremeden öldü, ben bekledim. Ülkem, Mısır'la sonsuz dostluk anlaşması yaptı, ben bekledim. Kral Hattuşili ile Firavun Ramses yedi ayrı tablete kazıttı dostluk anlaşmasını, ben bekledim. Hattuşili, kardeşim dedi Ramses'e. Ramses, kardeşim dedi Hattuşili'ye. Keşke savaşmadan kardeşim deseydiniz birbirinize diye düşündüm, bekledim. Yazık değil mi ölen askerlere diye düşündüm, bekledim. Yazık değil mi ölen askerlerin analarına, kanlarına, çocuklarına diye düşündüm, bekledim. Yazık değil mi bana, yazık değil mi Nuvanza'ya diye ağladım, bekledim. Ben Göğün Güneş Tanrısı'na, Arinna'nın Güneş Tanrıçası'na ve Nuvanza'ya güvendim, bekledim. Ben güzel günlerin geleceğine inandım ve bekledim. Ve beklerken, bizi lanetten kurtaracak yabancı okusun diye bu tabletleri yazdırdım. Ben bekledim ve yaşlandım. Dizimde takat kalmadı, saçlarım kederli bulutlar gibi ağardı, derim buruştu, gözlerimin feri söndü, ben bekledim. Yazdıracaklarım tükendi, bekledim. Umudumu yitirmedim ama biraz gölgelendi inancım. ınancım her gölgelendiğinde Nuvanza göründü bana. Bir Tanrı gibi rüyamda göründü. Umudumu tazeledi ve bekle dedi. Ve ben bekledim. şimdi çok yorgunum. şimdi ölüler ülkesinden esen rüzgâr üşütüyor tenimi. şimdi zamanım kalmadı. Ama biliyorum bekleyişim bitmedi. Biliyorum, bedenimiz olmasa da ruhlarımız kavuşacak nasılsa.

on ikinci tablet

Ey, yılların ötesinden gelecek yabancı. Ey, beni Nuvanza'ya götürecek kişi. Ey, Nuvanza'yı bana getirecek kişi. şimdi söyle bana, sahiden geldin mi? Yazdıklarımı okudun mu? Sahiden on iki ayrı kentte gömülü, On iki ayrı bileziği aradın mı? On iki ayrı kente gittin mi? On iki ayrı bileziği buldun mu? On iki ayrı bileziği bizi birleştirmek için topladın mı? Sahiden beni Nuvanza'ya götürecek misin? Nuvanza'yı bana getirecek misin? Yoksa Tanrılar yine kandırdı mı bizi? Yoksa Nuvanza boşuna mı yaptırdı on iki bileziği, Yoksa Nuvanza boşuna mı sakladı on iki ayrı kente, Yoksa sen, yabancı, yoksa sen yok musun? Yoksa boşuna mı geçti bekleyişim? Yoksa boşuna mı geçti benim ömrüm? Yoksa ben Nuvanza'yı boşuna mı sevdim? Yoksa ben...

Kitapta kullanılan hiyerogliflerin anlamları

Ben Sevgili Göğün Fırtına Tanrısı Yaşam Kutsal Dağ Çocuk, oğul Güneş Tanrısı Çocuk, kız Büyük Kralice Çatışma Prens

Kisiler

Hattiler: MÖ 2500-1700 yılları arasında Anadolu'da büyük bir uygarlık oluşturmuş halk. Bölgeye daha sonra gelen Hititler, uygarlık ve inanç/mitoloji bakımından Hattiler'den yoğun olarak etkilenmişlerdir.

Hititler: MÖ 2000 yılından MÖ VIII. yüzyıla kadar Anadolu'da hüküm süren ilk büyük devlet.

Hattuşa: Hitit ımparatorluğu'nun başkenti. Ço-rum'un Sungurlu ilçesine 5 km uzaklıktaki Boğazköy'de bulunmaktadır.

Tarhundaşa: Kadeş Savaşı sırasında Hititlere geçici olarak başkentlik yapan şehir.

Panku Meclisi: Hititler'de hem yasama, hem de yargı organı olan meclis.

Kadeş: Eski Suriye'de bir kent.

Kadeş Savaşı: MÖ 1290'lı yıllarda yapılan yeryüzünün en büyük ilk savaşı. Kadeş kentinin yakınlarında yapıldığı için bu adla anılıyor.

Ninatta: Hititli soylu bir aileden gelen kadın.

Maruvaş: Ninatta'nın babası.

Nuvanza: Ninatta'nın âşık olduğu adam. Hititli komutan.

Manni: Nuvanza'nın karısı.

Zitiş: Manni ile Nuvanza'nın çocukları.

ınara: Ninatta'nın çocukluk arkadaşı. Ninatta'ya âşık olan genç.

Zuvappis: Inara'nın babası.

Kral Muvatalli: Hitit Kralı II. Muvattalli. Yirmi yıldan fazla hüküm sürmüştür. Urhi Teşup: II. Muvatalli'nin oğlu. Amcası III. Hattu-şili tarafından tahttan indirilmistir.

Kral Hattuşili: III. Hattuşili. II. Muvatalli'nin kardeşi. Hititlerin en hırslı, en güçlü krallarından biri.

Kraliçe Puduhepa: III. Hattuşili'nin karısı. Hitit devletinde etkin olan kraliçelerden biri.

Ramses: II. Ramses, Mısır Firavunu. Kadeş Sava-

şı'nda Mısır orduları komutanı.

Kral Telipinu: Hitit Kralı. Saray içi cinayetleri önlemek için kendi adıyla anılan bir ferman çıkarmıştır.

Kral şuppiluliuma: Hititler'in en önemli krallarından biri. Ülke topraklarını genişletmiş, güçlü bir devlet yaratmıştır.

Zannanza: şuppiluliuma'nın Mısırlılar tarafından öldürülen oğlu.

Tutenkamon: Genç yaşta bir saray entrikasıyla öldürülen Mısır Firavunu.

Ankesenamon: Mısır Kraliçesi, Tutenkamon'un karısı.

Başrahip Eje: Eski Mısır'da entrikalar düzenleyen

bir din adamı.

by Ayhan

Ahmet Ümit Ninatta'nın Bileziği